Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S

ANUL XIII Nr. 9 | Vineri 1 martie 1957 | 4 PAGINI, 25 BANI

Teatrul românesc pe scenele sovietice

„Aș putea spune că actuala stagiune teatrală în Uniunea Sovietică s-a deschis sub semnul dramaturgiei românești"— ne-a mărturisit, nu de mult, cu prilejul unei întîlniri, la Teatrul Național, eminentul dramaturg sovietic Alexandr Stein.

Într-adevăr, în toamna anului trecut, trei mari teatre din Moscova și Leningrad și-au deschis stagiunea cu premiere românești. Teatrul Central al Armatei Sovietice unul din cele mai mari teatre din Moscova a prezentat în premieră piesa „Titanic vals" a lui Tudor Mușatescu. La Leningrad, Teatrul de dramă „Pușkin" și-a deschis stagiunea cu aceeași piesă, iar Teatrul Mare de dramă „A. M. Gorki" cu „Steaua fără nume", cunoscuta lucrare dramatică a lui Mihail Sebastian.

Reprezentarea pieselor mai sus amintite nu constituie un fenomen izolat. În Uniunea Sovietică, operele literaturii noastre clasice și moderne sînt tipărite în sute de mii de exemplare.

Punerea în scenă a piesei „O scrisoare pierdută" la Teatrul de satiră din Moscova, unde se menține în repertoriu din 1952, precum și reprezentarea ei pe alte numeroase scene din Uniunea Sovietică, spulberă o veche părere, eronată, a criticii noastre literare dinainte de 23 August 1944, conform căreia această operă era considerată ca o creație de interes local, cu umor intraductibil, din care cauză nu putea aspira să intre în literatura dramatică universală.

A doua piesă românească montată de teatrele sovietice a fost „Ultima oră" a lui Mihail Sebastian. Piesa a fost pusă în scenă în stagiunea 1954 — 1955 de același teatru. Iată cîteva spicuiri din cronicile dramatice apărute în presa sovietică:

„Ce a atras teatrul și pe regizor spre comedia lui Mihail Sebastian? — scrie criticul Boris Volghin. *În primul rînd, desigur, veracitatea caracterizărilor sociale, tăișul satiric. Sebastian accentuează intenționat imaginile, așa cum o cer legile acestui gen. Maiakovski, care a creat modele minunate de comedie satirică, scria că teatrul nu este o oglindă care reflectă, ci una care mărește. Prin prizma unei astfel de lentile măritoare își prezintă dramaturgul român eroii desprinși din viață".*

Afișul spectacolului „Titanic-vals" la Moscova

La rîndul său, regizorul Krasneanski, scrie:

„Tipurile din această piesă nu sînt caracteristice numai pentru Romînia anului 1938. Oameni ca Bucșan și Borcea există și astăzi, în multe țări. Iată de ce satira lui Sebastian își atinge și acum scopul. Ea este actuală în multe privințe și în prezent".

Cu prilejul unui turneu, în vara anului trecut, actorii teatrului M.H.A.T. au asistat, la Orașul Stalin, la prezentarea „Stelei fără nume", o altă piesă a lui Mihail Sebastian. Entuziasmați de piesă, ei au reținut-o pentru a fi inclusă în repertoriul M.H.A.T.-ului.

Curînd după aceea piesa a fost publicată în revista sovietică „Teatr". În decurs de numai cîteva săptămîni, aproape 100 de teatre sovietice au înscris-o în repertoriu.

Cu această piesă și-a deschis stagiunea și Teatrul Mare de dramă „A. M. Gorki" din Leningrad. Pe talentatul regizor principal al teatrului, tovarășul G. A. Tovstonogov, l-am cunoscut cu prilejul călătoriei făcute anul trecut la Moscova. Am fost încîntat să aflu că și dînsul este preocupat de punerea în scenă a „Stelei fără nume".

Părerea publicului din Leningrad asupra piesei lui Mihail Sebastian — a spus G. A. Tovstonogov într-un interviu acordat presei — coincide cu opinia publicului sovietic în general, care a primit călduros reprezentațiile cu „Ultima oră" și le-a acordat o înaltă apreciere. Mihail Sebastian este considerat la noi ca un dramaturg modern, profund, ale cărui creații se adresează publicului celui mai larg.

În actuala stagiune, teatrele din Moscova și Leningrad au înscris în repertoriul lor și comedia lui Tudor Mușatescu „Titanic vals". Am extras cîteva spicuiri din „Literaturnaia gazeta", în legătură și cu această piesă:

„În piesa lui Mușatescu — scrie **Mony Ghelerter**, regizor, artist emerit

(continuare în pag. 3-a)

O mare consultare populară

Duminică cetățenii sovietici se vor prezenta în fața urnelor pentru a-și alege deputații în sovietele locale.

De la un capăt la altul al imensului teritoriu, de la Prut pînă la Vladivostok și de la hotarele Chinei pînă dincolo de cercul polar, orașele și satele Uniunii Sovietice îmbracă haină sărbătorească. Se pregătesc deopotrivă de sărbătoare mari orașe ca Moscova și Leningrad, Kiev și Erevan, ca și satele pierdute în imensitatea stepei și a întinderilor de zăpadă, orașele cu glorioase tradiții istorice ca și localitățile noi, care la precedentele alegeri nu figurau încă pe harta U.R.S.S.

Întreaga campanie electorală s-a desfășurat sub semnul hotărîrii poporului sovietic de a-și intensifica activitatea constructivă, pentru a înfăptui istoricele hotărîri ale celui de al XX-lea Congres al P.C.U.S. Cu un înalt simț politic și cetățenesc, oamenii sovietici au dezbătut în cadrul adunărilor electorale și întîlnirilor cu candidații lor felul în care pot fi mobilizate uriașele resurse ale orînduirii sovietice pentru a asigura îndeplinirea cu succes a planului de stat pe 1957, dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale, ridicarea continuă a bunăstării poporului sovietic.

Alegerile pentru sovietele locale constituie o manifestare strălucită a democratismului consecvent al orînduirii sovietice. Sovietele locale sînt cele mai cuprinzătoare organe ale puterii de stat în U.R.S.S. Ele sînt cele mai apropiate de populație, prin ele masele cele mai largi exercită, sub conducerea P.C.U.S. puterea locală de stat.

În sovietele locale vor fi aleși mai mult de un milion jumătate de deputați. Printre aceștia, peste 300.000 sînt femei. Aceste cifre vădesc limpede largul caracter de masă pe care-l au organele puterii sovietice.

Cine sînt cei propuși drept candidați pentru locurile de deputați în sovietele locale? Ei sînt muncitori, colhoznici și reprezentanți ai intelectualității sovietice, femei și bărbați, tineri și virstnici. O asemenea componență a sovietelor dovedește în chipul cel mai deplin că puterea sovietică este accesibilă maselor și derivă nemijlocit din mase.

Nici convingerile religioase, nici apartenența politică, nici naționalitatea sau profesia nu sînt o piedică în participarea activă la alegeri. Campania electorală a demonstrat într-un chip strălucit marea forță a democrației sovietice, democrație de tip nou, superior. Milioane de alegători au participat activ la această campanie, îndeplinind sarcina importantă de pregătire a alegerilor. Alături de comuniști, această muncă a fost dusă de milioane de cetățeni fără de partid. În întreaga desfășurare a campaniei și-a găsit o vie expresie blocul popular al comuniștilor și al celor fără de partid, bloc care întruchipează unitatea dintre Partidul Comunist, Guvernul Sovietic și întregul popor.

Componența cu adevărat reprezentativă a sovietelor și întreaga lor activitate multilaterală constituie mărturia incontestabilei superiorități a democrației sovietice socialiste față de fățarnica și mincinoasa democrație burgheză. Dreptul electoral burghez și practica alegerilor în țările capitaliste au un caracter naționalist, rasist, foarte pronunțat. Astfel, în cartea „Alegătorul ia o hotărîre", scrisă de Cambell, Hoorin și Miller, se arată că numărul alegătorilor de culoare care participă la alegerile din S.U.A. scade continuu. În timp ce în alegerile din 1948 s-au „abținut" de la vot 64 la sută din negri, în 1952 s-au „abținut" 67 la sută. Iată cum arată în realitate mult trîmbițata libertate și democrație burgheză!

În contrast absolut cu minciuna electorală din lumea capitalistă, în U.R.S.S. și în celelalte țări socialiste dreptul electoral universal, egal, direct și secret asigură alegerea celor mai buni fii și fiice în conducerea treburilor de stat. Participarea directă, nemijlocită, a tuturor cetățenilor la conducerea treburilor publice constituie izvorul forței statului socialist.

C. Paraschivescu-Bălăceanu
președintele Asociației juriștilor din R.P.R

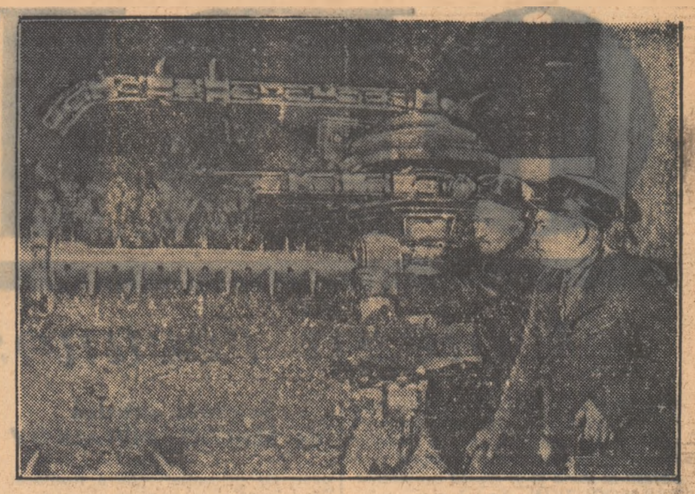

Presa sovietică a publicat chemarea minerilor din Donbass adresată tuturor lucrătorilor din industria minieră a Uniunii Sovietice.

Lucrătorii exploatărilor miniere din Donbass cheamă pe toți minerii și constructorii de mine din Uniunea Sovietică să desfășoare larg întrecerea socialistă în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Ei s-au angajat între altele să depășească prevederile planului de stat pe anul 1957 privind extracția de cărbune și să extragă 500.000 de tone de cărbune peste sarcinile planului de zece luni.

În fotografie: constructorul de combine miniere ing. S. Melarov *(dreapta)*

Despre atomi și oameni

Cu mai bine de două milenii și jumătate în urmă, filosoful grec Democrit din Abdera, în cercetările sale pentru explicarea lumii și a structurii ei, ajunsese la descoperirea embrionului materiei, pe care el l-a numit atom, adică indivizibil. Mintea omenească s-a oprit aici, fără a putea merge mai departe, și veacuri de-a rîndul atomul și-a păstrat cu îndărătnicie tainele închise în volumul lui de dimensiuni extrem de mici, dar în care zăcea o forță neînchipuit de mare.

Secolul XX este secolul uneia din cele mai mari revoluții științifice din istoria omenirii: el a descoperit că atomul, această cantitate infimă de materie, conține și poate deveni o sursă imensă și inepuizabilă de energie. Ceea ce în timpurile imemoriale a însemnat pentru om focul, înseamnă pentru zilele noastre descoperirea energiei atomice.

—

Sîntem încă abia la începutul acestei mari cuceriri; totuși, ea ne uimește prin perspectivele pe care le deschide vieții de pe pămînt, și în același timp ne înspăimîntă prin rezultatele catastrofale la care ar putea duce dacă omul n-ar izbuti să canalizeze uriașa forță pe care o are acum la îndemînă în direcția ușurării și îmbunătățirii traiului său. Din fericire, chiar dacă există în momentul de față temeri în această privință — cauzate de amenințările cercurilor războinice din lumea capitalistă, care tind să facă din energia atomică o forță de distrugere în masă — există în schimb și foarte multe motive să fim optimiști și să privim cu încredere viitorul erei atomice pe care omenirea și-l făurește încă de pe acum. Expoziția tehnico-științifică a Uniunii Sovietice „Folosirea energiei atomice în scopuri pașnice", deschisă de curînd la București, ne arată că năzuințele spre care aspiră lumea socialistă, idealurile ei de pace, bunăstare și progres găsesc în uriașa descoperire științifică a secolului XX un izvor nesecat de realizări măreț puse în slujba vieții și fericirii omului, în slujba progresului omenirii.

Uniunea Sovietică este prima țară din lume care a pus atomul în slujba omului. Cea dintîi uzină electrică din lume care folosește energia atomică pentru producerea energiei electrice în scopuri industriale, dată în exploatare la 27 iunie 1954, a fost construită de către inginerii și oamenii de știință sovietici. Acesta este cel mai mare titlu de glorie pe care constructorii și savanții sovietici și l-au cucerit în zorile erei atomice. Ceea ce impresionează în primul rînd pe vizitatorul expoziției este varietatea domeniilor în care este folosită energia atomică de către oamenii sovietici și aplicațiile ei practice în viața de toate zilele. Aceste aplicații, începînd cu automatizarea proceselor tehnologice, continuînd cu metodele terapeutice pe bază de elemente produse de energia nucleară (izotopi) introduse în medicină, trecînd la agronomie, unde folosirea izotopilor radioactivi sporește în mod considerabil productivitatea solului și a plantelor și sfîrșind cu numeroasele aparate ce funcționează pe baza energiei nucleare, ilustrează gradul de dezvoltare pe care energia atomică l-a atins încă de pe acum în industria, tehnica, biologia umană și vegetală și în general în întregul proces de activitate al oamenilor sovietici.

Toate acestea dovedesc cît se poate de limpede că Uniunea Sovietică, ducînd în mod consecvent în toate forurile internaționale o politică de pace, propunînd și cerînd să se renunțe la folosirea armelor atomice de exterminare în masă, desfășoară în același timp o vastă acțiune de aplicare a energiei atomice în scopuri pașnice. Spre deosebire de țările capitaliste, și în special de S.U.A. unde aproape totalitatea fondurilor investite în industria atomică e îndreptată către scopuri militare, Uniunea Sovietică acordă o importanță tot mai mare dezvoltării mijloacelor tehnice de producere a energiei atomice în vederea folosirii ei de către oameni în scopul și pentru îmbunătățirea vieții lor de toate zilele.

Expoziția sovietică „Folosirea energiei atomice în scopuri pașnice" este prima manifestare de acest fel în țara noastră. Marele număr de vizitatori ce se perindă zilnic prin sălile ei și interesul pe care îl arată acestei manifestări este cu atît mai sporit, cu cît realizările sovietice în acest domeniu vor deveni în curînd posibile și în țara noastră, grație ajutorului pe care Uniunea Sovietică ni-l acordă, prin utilaj și tehnicieni, pentru ca și la noi cercetările în domeniul energiei să poată căpăta dezvoltarea cuvenită și să fie puse în slujba păcii, a vieții și a omului.

Pericle Martinescu

Romantism

Ludmila Stroganova veni acasă îngîndurată. Cu gestul obișnuit, își dezbrăcă în vestibul paltonul, își frecă mîinile una de alta, să le dezmorțească, apoi intră în odaie. Alioșa tropăi în întîmpinarea ei, fericit și nerăbdător. Ludmila îl mîngîie pe creștetul bălai, dar privirea ei era absentă, distrată. Bătrîna, mama Ludmilei observă asta îndată.

— Ce-i cu tine, Liuda? Ai vreo supărare?

— Nu, mamă, nimic!

Apoi schimbă, grăbită, vorba.

Începu să se joace cu Alioșa. Nu voia să se gîndească nici la cele ce-i spusese prietena ei, nici la hotărîrea pe care era gata s-o ia, nici la răspunsul ce i-l va da Boris...

Cînd intră Boris, casa se umplu, dintr-odată, de glasul lui puternic, de risetele zglobii ale băiatului. Ludmila se uita la ei, să-i soarbă.

Cînd se așezară la masă, îl întrebă dacă știe ceva despre Inta.

— Inta? Inta?... — făcu Boris căutînd să-și amintească. A da! E un oraș minier nou, la cercul polar. A fost ridicat în ultimii ani și e însemnat pentru producția mare de cărbune. Mai mult nu știu. Liuda, despre Inta! Dar de ce mă-ntrebi?

— Borea — spuse Ludmila cu glasul vibrînd de emoție — vreau să plecăm acolo!

Boris o privi uimit și crezînd că glumește, izbucni într-un hohot de rîs.

— Borea! — interveni Ludmila, prinzîndu-l de mînă. Eu... vorbesc foarte serios!...

— Lasă, Liuda, vom discuta mai tîrziu. Acum — stăm la masă!

Tîrziu, după ce băiețelul și bunica se culcaseră, au reluat vorba.

Stăteau amîndoi în fotoliile de lîngă radio. Lampa de masă arunca lumină aurie, odihnitoare. Glasul Ludmilei era calm, sigur. Boris o asculta liniștit fără s-o întrerupă. Ludmila îi povesti cum se-ntîlnise cu Vera Emilianova, cea mai bună prietenă a ei din timpul școlii și al institutului. Vera este inginer la Inta. Venise la Moscova cu niște lucrări. Așa se întîlniseră: lucrările trebuia să le rezolve Ludmila. Au stat de vorbă întreaga după amiază. Vera era aceeași fată zburdalnică, zglobie, veselă... Anii parcă n-au trecut peste ea, ci dimpotrivă, au întinerit-o. Era fericită. Îi povesti Ludmilei despre Inta, orașul de care se legase cu tot sufletul în acești ani.

Ascultînd-o, Ludmila încerca un sentiment ciudat, nelămurit. Apoi, pe cînd prietena ei îi spuse: „Liuda, tu ar trebui să vii acolo! De oameni ca tine avem nevoie: pasionați, înflăcărați, entuziaști!" — atunci își dădu și Ludmila sentimentul de nemulțumire ce-o apăsa. „Vera dragă, m-am mai schimbat — îi spuse ea zîmbind jenat. — Vezi tu, munca de aici nu mă mulțumește pe deplin! E un post destul de însemnat, știu, dar, cum să-ți spun eu, prea static! Și nu mă simt bine! Aș vrea să fac ceva mai plin, mai viu, mai dinamic... Pe cînd îmi vorbeai tu, parcă te invidiam, parcă aș fi vrut să fiu eu în locul tău... Înțelegi?" Vera bătu copilărește din palme: „Păi ce-ți spun?! Vino acolo! De tine e nevoie acolo, mai mult decît aici!"

— Vezi, Borea — își încheie Ludmila povestirea — m-am gîndit mult și cred că Vera are dreptate!...

Se lăsă o tăcere apăsătoare. Într-un tîrziu, Boris întrebă cu glas surd:

— Și la mine nu te gîndești?

Atunci Ludmila veni lîngă el și-i vorbi cu înflăcărare.

— Ah, Borea, cum nu m-am gîndit! Doar plecăm amîndoi! Tu ești medic, și aceleași mulțumiri le vei avea și-ntr-un spital din Inta cum le ai într-o clinică din Moscova. Vezi... ceea ce m-a făcut să șovăi e despărțirea de Alioșa... va trebui să-l lăsăm iernile aici, pînă se va obișnui cu clima de acolo... Vezi tu, dragul meu, va fi... va fi foarte greu pentru mine...

— Ei, asta-i! — făcu el nervos.

Se sculă mînios și începu să măsoare încăperea dintr-un colț într-altul. Apoi vorbi tare, aproape strigînd:

— Doar nu-ți închipui că vom lăsa totul de-aici... pentru... pentru nălucirile tale romantice!...

— Boris! — strigă Ludmila. Nu spune, nu vorbi așa! Nu vreau să cred că pentru tine totul, toată existența se rezumă la un post bun, la o situație asigurată!... Cum poți gîndi așa! Ești o fire pasionată, cinstită, cutezătoare! Tu vrei să mă vezi fericită, nu-i așa Borea? Sînt inginer și nu mai vreau să fiu funcționară! Vreau să simt din plin bucuria muncii mele.

Boris se plimbă prin încăpere, tăcut, mînios. Apoi spuse:

— Dacă vrei, pleacă singură! Eu... — și făcu un gest care ar fi putut însemna în același timp: „nu pot, nu vreau... Sînt prea legat de tot ce-i aici" — sau: „eu încă nu m-am decis"...

Cîteva zile nu și-au vorbit. Apoi au reluat discuțiile ore în șir, zile în șir. A intervenit bătrîna, și-au spus părerile — contradictorii — prietenii. Și într-o seară cînd, ca de obicei, au deschis iar discuția, Boris i-a spus simplu soției sale:

— Liuda, m-ai convins. Rămîne stabilit că mergem acolo unde e nevoie de noi. Mîine ne cerem transferul.

Lia Epureanu

Tinerii entuziaști s-au întîlnit la Kremlin

La Moscova, în Palatul Mare al Kremlinului, se desfășoară consfătuirea comsomoliștilor și a tinerilor care s-au distins în munca de valorificare a pămînturilor înțelenite.

Cu trei ani în urmă, tot în zilele lui februarie, s-au adunat aici tinerii și tinerele care, răspunzînd chemării partidului, au plecat în raioanele răsăritene ale Uniunii Sovietice pentru valorificarea milioanelor de hectare de pămînt care așteptau munca omului spre a-i răsplăti cu belșugul roadelor sale. Au trecut trei ani de atunci. Și din nou, străzile și bulevardele largi ale Capitalei sovietice, sălile impunătoare ale Kremlinului din Moscova, răsună de vocile și risetele tinerilor entuziaști, victorioșii cuceritori ai celor 35,5 milioane de hectare de pămînturi noi. Victoria lor asupra acestor meleaguri, în trecut părăginite, a adus poporului sovietic multe sute de milioane de puduri de cereale.

Un scop măreț naște energii mărețe. Tineretul sovietic, educat de Partidul Comunist va lupta și de acum înainte, consacrîndu-și toate forțele creatoare, toate cunoștințele sale, avîntul său de nestăvilit, — pentru a smulge naturii noi și noi bogății, pentru întărirea patriei sale socialiste.

AUTOMATE și ROBOȚI

Uzine fără oameni. — Laboratorul zburătorilor

Dezvoltarea nemaipomenită a tehnicii a întrecut previziunile cele mai îndrăznețe. Nu rareori imaginația a rămas în urmă față de progresele științei. Mintea omenească nu mai cunoaște margini în inventivitatea ei. Pe zi ce trece sînt dezvăluite misterele naturii, iar știința, cu ajutorul instrumentelor, aparatelor, mașinilor, își întinde domeniul puterii și al cunoașterii, în urmărirea țelului de transformare și înfrumusețare a vieții omului pe pămînt.

Un rol important în tehnica modernă îl ocupă automatica.

Pentru prima dată avem prilejul să aflăm cîte ceva despre lumea necunoscută a automatelor. Să intrăm deci în marea sală de ședințe a Palatului Sovietelor „V. I. Lenin" din Moscova, unde are tocmai loc „Congresul Internațional de automatică". În acest moment vorbește un savant sovietic. Zeci de oameni de știință îl ascultă într-o tăcere încordată. Fiecare delegat e înzestrat cu o cască miniaturală și un aparat de radio ceva mai mare decît un ceasornic de buzunar. Prin simpla învîrtire a unui buton, „delegatul poate asculta expunerea referatului în limba sa maternă.

Urmărim cu atenție pe vorbitor, care-și ilustrează teza, prezentîndu-ne pe un ecran stereoscopic cu lumină fluorescentă, fotografii în culori și secvențe de film. Alături, pe un ecran mare de televiziune, ni se demonstrează funcționarea diferitelor uzine și instalații automate.

Pînă la vizitarea lor, îngăduiți-mi ca în pauza dintre ședințe, să ne plimbăm prin sălile Palatului. Să nu vă surprindă dacă veți întîlni variații de climă; toate acestea se datoresc unei instalații speciale de condiționare a aerului. Aci sînt veniți savanți din toate colțurile pămîntului și fiecare dintre ei este obișnuit cu o climă diferită. Un om de știință de la tropice dorește — să presupunem — să respire în „micro-climatul" său. Nimic mai ușor. Mișcînd maneta unui regulator, el poate stîrni o adiere de aer ușoară, răcoroasă sau caldă, plină de miresmele primăverii.

Un lucru ce ni se pare mai ciudat e prezența unor roboți metalici, oaspeți și ei ai Congresului, care fac oficiul de translatori. Necunoașterea unor limbi nu mai este o piedică pentru a întreține o discuție interesantă și însuflețită cu un coleg de altă naționalitate. Translatorul automat, serviabil, înlesnește conversația între cei doi oameni de știință.

Înțeleg că resimțiți o oarecare nelămîniște la gîndul conversației cu o făptură construită din piese, butoane, becuri, cărela pînă la urmă va trebui să-i mulțumiți și care poate vă va zîmbi, spunîndu-vă: Pentru nimic!

Intrăm doar în domeniul misterios al automaticii și după ce vom fi asistat rapoartele despre combinate metalurgice, mine și explorări petrolifere automate, despre teleghidări automate ale obiectelor în mișcare etc., vom porni odată cu delegații, în automobile sau avioane, spre locurile pe care urmează să le vizităm.

Un ochi care ne urmărește

Numai dacă ați fost vreodată la un mare combinat metalurgic, i.e la cuptoare, i.e într-o vastă sală de laminoare, veți putea prețui uimirea noastră de a nu întîlni nici o foială de muncitori. Ni se explică: sîntem în secții automatizate. Toate procesele, începînd cu încărcarea minereului, turnarea fontei și terminînd cu laminarea, se execută automat. Ne oprim mai întîi la cuptoare. Oțelul se toarnă neîntrerupt, apoi trece la răcire, iar de acolo este îndreptat spre laminoare care transformă blocurile în produse finite. Nu se întîmplă nici o oprire, nici o defecțiune. Dar cine conduce aceste operațiuni?

Avem impresia că ne aflăm într-un loc vrăjit și că un spirit nevăzut mînă aceste mașini uriașe. În realitate, nu este nici o vrăjitorie. Fiecare agregat masiv e prevăzut cu aparate de dirijare și reglare automată, iar funcționarea întregului sistem este coordonată de o mașină de dirijare centrală. Comenzile acestor mașini sînt executate întocmai de laminoare care produc piese cu profil variat: axe de automobil, de vagoane, piese pentru combine și pentru autocamioane mari.

E de ajuns ca mașina de dirijare să trimeată un semnal, și prin schimbarea benzii să înceapă laminarea unei piese cu un nou profil. Ceea ce ar putea scăpa ochiului celui mai ager, nu scapă aparatului automat de-o sensibilitate într-adevăr extraordinară. Atît laminoarele cît și strungurile dau dovadă de o mare preciziune și măiestrie în executarea pieselor. Un dispozitiv special „traduce" dimensiunea și forma piesei în limbajul codului de dirijare a strungurilor, care, docile, lucrează rapid la finisare, ca și cînd ar fi conduse de mîna meșteră a unui specialist. Și nu un singur strung, ci zeci de strunguri prelucrează piesele cu cea mai mare precizie și finețe, ascultînd de ordinele nevăzute ale dispozitivului automat. Din cînd în cînd, se aprinde cîte un ochi de lumină, — roșu, verde, albastru, — dîndu-ne senzația că și prezența noastră a fost semnalizată de „creierul" mașinii centrale de dirijare, care ne urmărește implacabil fiece deplasare.

Roboți în luptă cu stîncile subterane

Părăsim combinatul metalurgic și ne îndreptăm spre exploatarea petroliferă. Nu zărim nici o gară, nici o bișnuitele garnituri de vagoane cisterne. Cum s-o fi transportînd petrolul? Răspunsul la întrebare îl căpătăm mai tîrziu. Deocamdată asistăm la extragerea țițeiului. E un zăcămînt descoperit de curînd. Aparate speciale au permis să se stabilească cu precizie poziția straturilor petrolifere și să se determine direcția puțurilor. Aparatele de control indică poziția sculelor de foraj și direcția mișcării lor. Forarea e condusă prin teleghidare. Odată sapa ajunsă la strat, pompe puternice extrag petrolul, împingîndu-l pe niște conducte, înzestrate cu sistem de control la distanță și telecomandă.

De aci schimbăm ruta și poposim

Ieronim Șerbu

(continuare în pag. 3-a)

Reprezentantul Comitetului de stat pentru tehnica din U.R.S.S. ne vorbește despre

COLABORAREA ROMÎNO-SOVIETICĂ în domeniul științei și al tehnicii

Recent a avut loc la București a opta sesiune a Comisiei romîno-sovietice de colaborare tehnico-științifică.

Înainte de a se înapoia la Moscova, reprezentantul părții sovietice a Comisiei, prof. A. N. Planovski, doctor în științe tehnice, membru al Comitetului de stat pentru tehnica nouă al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., a răspuns la cîteva întrebări puse de un redactor al gazetei noastre.

INTREBARE: Pentru început, vă rugăm, tovarășe Planovski, să ne spuneți cîteva cuvinte despre activitatea de pînă acum a Comisiei romîno-sovietice de colaborare tehnico-științifică.

RASPUNS: Această Comisie a luat ființă în anul 1950, iar sesiunile ei au avut loc în fiecare an, alternativ — la Moscova și la București. Sarcina Comisiei este de a asigura desfășurarea unui schimb cît mai larg și mai multilateral în domeniul tehnicii și al științei între țările noastre vecine și prietene. Această colaborare se concretizează în schimburi de proiecte, de documentație tehnică, de specialiști care sînt trimiși fie pentru a cunoaște, fie pentru a ajuta la punerea la punct a unor procedee tehnologice noi.

INTREBARE: Care au fost, pînă acum, roadele acestei colaborări?

RASPUNS: Multe și foarte prețioase. Pentru exemplificare, am să arăt cîteva din realizările românești care ne au interesat în mod deosebit și a căror aplicare în Uniunea Sovietică, nu mă îndoiesc, va aduce mult folos. Nu voi intra în amănunte, ci doar le voi enumera, pentru a răpi cît mai puțin din spațiul pe care știu că dv., gazetarii, sînteți nevoiți să-l drămuiți cu atîta zgîrcenie — ne spune, zîmbind, tov. Planovski. — Așadar, iată exemplele de care vorbeam: metoda de deshidratare și desalinare a țițeiului, elaborată de inginerul Nicodimescu, perfecționările în domeniul panourilor prefabricate din beton armat, mobila universală pentru copii, plăcile de pardoseală din rumeguș

Mircea Fodoreanu

(continuare în pag. 3-a)

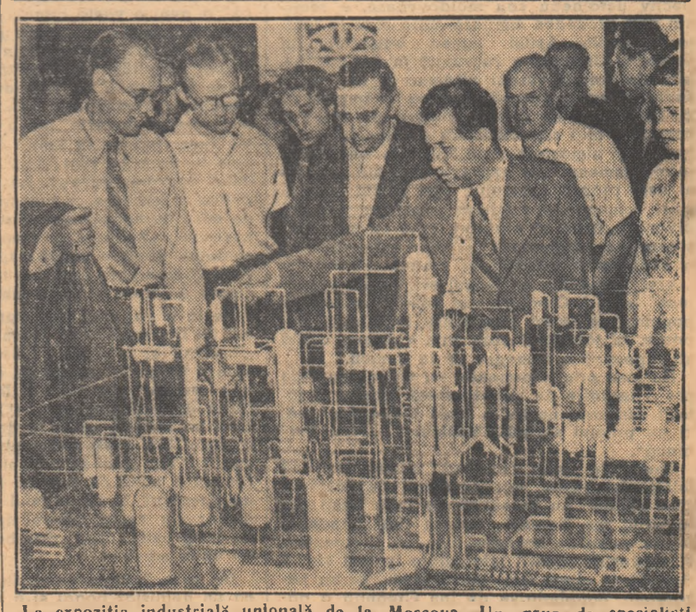

La expoziția industrială unională de la Moscova. Un grup de specialiști din industria chimică a Republicii Democrate Germane studiază cu interes macheta unei fabrici moderne de cauciuc sintetic

ORIZONT

Colegii recunoscători

Scenetă satirică de SERGHEI MIHALKOV

Camera prezidiului, în spatele scenei unui club. Treasoguzkin şade la masă şi-şi notează ceva pe o hîrtie. Popugaev se plimbă prin cameră cu o adresă în mînă şi-şi repetă cuvîntarea.

TREASOGUZKIN : Va să zică aşa... Primul ia cuvîntul Popugaev şi citeşte

adresa. Apoi dumneata, tovarăşă Mişkina, ai să-i dăruieşti sărbătoritului portretul lui, brodat de dumneata, şi ai să spui cîteva cuvinte de salut.

MIŞKINA : Am să le spun în versuri !

TREASOGUZKIN : Foarte bine. Cîte minute îţi trebuie ?

MIŞKINA : Cred că vreo cinci minute.

TREASOGUZKIN : Al treilea are să fie Kozodoev, care va înmîna sărbătoritului un dar de preţ din partea colectivului. Eu închei. Iar după mine îi dăm cuvîntul lui Piotr Anatolievici. Aveţi ceva de adăugat ?

POPUGAEV : Propun să-l sărbătorim la sfîrşitul consfătuirii. Dacă începem cu sărbătorirea, Piotr Anatolievici ar putea să se supere şi consfătuirea nu se va mai desfăşura cum trebuie. Să nu uităm că e o surpriză.

TREASOGUZKIN : Nu ştiu de ce întîrzie Kozodoev...

POPUGAEV : Nu-i nimic, avem timp. Oamenii încă n-au început să se adune.

TREASOGUZKIN : Hai să mai citim odată adresa : *(se aşează comod în fotoliu)*

POPUGAEV : *(se ridică şi citeşte adresa cu glas tare)* „Iubite şi mult stimate Piotr Anatolievici ! În ziua gloriosă de împlinire a patruzeci de ani de la naştere şi zece ani de fructuoasă activitate în postul de director al biroului de construcţii al Trustului de reparaţii nr. 4, noi, colaboratorii instituţiei pe care-o conduceţi şi cei mai apropiaţi colegi de muncă ai dumneavoastră, vă transmitem dumneavoastră tovarăş neobosit şi atent, urările noastre sincere, pornite din inimă !

MIŞKINA : Iertaţi-mă, dar mi se pare că nu-i tocmai potrivit să vorbim despre inimă... Piotr Anatolievici a suferit nu de mult de un infarct miocardic.

TREASOGUZKIN : *(tranşant)* : De acord. Se poate şi fără inimă.

POPUGAEV : Am să spun doar — „cele mai bune urări ale noastre..." *(continuă să citească adresa)* „...Astăzi, în ziua jubileului dumneavoastră, nu putem să nu aruncăm o privire asupra deceniului ce s-a scurs, în care dumneavoastră aţi ştiut să cuceriţi dragostea şi stima întregului colectiv al biroului nostru de construcţii. Prin exemplul dumneavoastră personal, dumneavoastră ne-aţi însufleţit zilnic pe noi, tovarăşii dumneavoastră de muncă, la îndeplinirea şi depăşirea planului de producţie, la repararea încăperilor neocupate !".

MIŞKINA : Uitaţi-vă, ce dibăcie : o singură prepoziţie, un „nu", şi în loc de un salut jubiliar, iată o critică sănătoasă.

(În prag apare Tiolkina. Stringe la piept un coş mare cu flori. Toţi întorc capul spre ea).

TIOLKINA : *(veselă)* : Aţi auzit noutatea ? Piotr Anatolievici al nostru este eliberat din postul pe care îl ocupă şi e mutat la direcţia generală ! Adică, înaintat.

(Scenă mută).

POPUGAEV : *(pe neaşteptate, lui Kozodoev)* : Dă-mi banii înapoi !...

KOZODOEV : Nu te alarma, nu te alarma !

POPUGAEV : *(insistent)* : Mie să-mi restitui partea mea !...

KOZODOEV : Liniştiţi-te ! Cu banii ne lămurim noi. Tovarăşi, trebuie să luăm numaidecît o hotărîre ! Ce facem cu servieta ?

TREASOGUZKIN : *(smulge în tăcere monograma de pe servietă şi o vîră în buzunar)* : O să dăm servieta la consignaţie : pierdem numai 7%...

MIŞKINA : Şi ce să fac cu broderia mea ?... Două săptămîni am tot...*(tace)*.

TREASOGUZKIN : *(după o clipă de gîndire)* : Asta-i curată surpriză...

POPUGAEV : *(hotărît)* : Putem rupe adresa ? *(vrea s-o rupă)*

TREASOGUZKIN : *(repede)* : Stai, aşteaptă ! Dă-o încoace... *(la adresa şi o parcurge cu privirea. Se gîndeşte la ceva)*. Tovarăşi, totuşi avem azi consfătuire de producţie. Nu-i aşa ? Discutăm rezultatele pătrarului al doilea ? Aşa e ? Şi ce rezultate avem ? Foarte triste, dacă îl eliberează pe tovarăşul Ptaşkin din funcţie. Vor fi concluzii organizatorice ? Vor fi. Iar nouă ni se va cere socoteala ? Ni se va cere. Ce-a păzit colectivul ? De ce n-au fost sezisări de jos ? Putem tăcea ? Nu putem ! Ce o să spunem ? Uite ce-o să spunem *(priveşte adresa, transformă frazele pe parcurs, cîtind)* : „Astăzi, în ziua, ca să zicem aşa, a jubileului dumitale, nu putem să nu aruncăm o privire asupra deceniului ce s-a scurs, în care timp dumneata nu ai reuşit să cucereşti dragostea şi stima întregului colectiv al biroului nostru de construcţii. Prin exemplul dumitale personal, nu ne-ai însufleţit pe noi, tovarăşii dumitale de muncă, la îndeplinirea şi depăşirea planului de producţie, la repararea încăperilor neocupate !".

MIŞKINA : Uitaţi-vă, ce dibăcie : o singură prepoziţie, un „nu", şi în loc de un salut jubiliar, iată o critică sănătoasă.

(În prag apare Tiolkina. Stringe la piept un coş mare cu flori. Toţi întorc capul spre ea).

TIOLKINA : *(veselă)* : Aţi auzit noutatea ? Piotr Anatolievici al nostru este eliberat din postul pe care îl ocupă şi e mutat la direcţia generală ! Adică, înaintat.

(Scenă mută).

O. ZARDORIAN : „Primăvara".

I. GAVRILOV : „Ţărancă bulgară" (Leningrad)

Carnet

O nouă revistă de cultură

Recent a apărut primul număr al revistei „Cultura şi viaţa", editată de Asociaţia unionistă pentru relaţiile culturale cu străinătatea (V.O.K.S.).

Revista îşi propune să informeze cititorii de peste hotare despre viaţa, cultura şi realizările sovietice pe tărîmul ştiinţei. Primul număr publică articolul „În adîncurile universului" semnat de V. Ambartumion, preşedintele Academiei de Ştiinţe a R.S.S. Armene, însemnările profesorului A. Vişnevski despre „Universităţile şi clinicile Argentinei", — un articol al compozitorului A. Haceaturean despre „Dezvoltarea culturii muzicale în orient şi occident", o rubrică în care scriitorii sovietici N. T. Onov, L. Kassil ş.a. îşi expun planurile lor de creaţie, etc.

Noua revistă va apare lunar, în limbile rusă, engleză, franceză, spaniolă şi germană.

EVGHENI EVTUŞENKO

Pe Volga în jos

Hai să plecăm pe Volga-n jos, la vale,
Sau poate-n sus pe-Angára cea frumoasă,
Şi să ne-nchipuim că anii-n zale
Ne-ntîmpină suavi ca o mireasă.
Hai să vedem cînd noaptea nu-i senină
Cum undeva, pe cine ştie unde,
Stau case-n rînduri pe stîlpi de lumină
Pe ape negre cu-adormite unde.
Cum nu ne ştie încă împreună,
La noi, lung să se uite dintr-odată,
Din sălcii, blîndă, clipocind sub lună
Ruşlana Oka, tresărind mirată.
Sibiria cu Olia ceilaltă
Cu turmele de oi din Iaroslav...
Şi stogur'le din Kursk cu streaşna-naltă
Şi mirasul de fragi uscaţi, suav.
Să ne uităm a veacului frămînturi
Grăbindu-ne la drum noi amîndoi,
Să nu îndepărtăm a noastre gînduri
Cum nu ne-ndepărtăm nici cînd de noi.
Trecînd mereu prin munţi şi peste ape
Vei da de oameni noi, de noi păreri,
De suflete ce vei simţi aproape
Şi duşmănii necunoscute eri ;
Şi sîluete noi de noi clădiri,
Şi preţuirea fără fraze pline, —
Tăcerea sobrelor mărturisiri
Fîndcă despre noi ştim prea puţine.
Se fac atîtea fapte mari în jur,
Şi-atîta muncă este şi-ncordare,
Iar înainte-n tot mai larg azur
O ţară care-i bună şi e mare.
Cînd zbori, cînd faci o casă sau cînd sameni,
Tu lupţi tot pentru ea, ca în poveste,
Şi fără asta n-ai rost printre oameni,
Nici dragoste nu-i fără toate-aceste.

In româneşte de **Demostene Botez**

Cronica filmului

Garnizoana nemuritoare

„Garnizoana nemuritoare", o realizare din 1956 a studioului „Mosfilm" ne redă măreţia şi eroismul unor ostaşi sovietici, o mînă de oameni care au înfruntat cu o mută înverşunare urgia războiului teutonic, o mînă de viteji care, fără să le pese de moarte, au apărat în faţa puhoiului vrăjmaş fortăreaţa Brest.

Maiorul Baturin este sufletul acestei răsunătoare epopei. E înalt, puternic şi neclintit ca o stîncă. El îi stringe pe oameni, el îi animă, el le e prieten frate şi conducător.

În fortăreaţă nu sînt însă numai ostaşi, adică oameni oţeliţi în lupte grele şi care nu stau în cumpănă pentru a alege între moarte şi sclavie. Mai sînt copii şi femei, printre aceştea din urmă cel puţin două, Alexandra Petrovna medic şi Maşa soţia lui Baturin luptă cot la cot cu ceilalţi pentru acelaşi ideal de libertate.

Sub presiunea încercuirii vrăjmaşe, sprijinită pe enorme forţe numerice ce atacă furios cu tunurile, cu tancurile, cu avioanele de bombardament, viaţa din cetatea străjuită de viteji, devine tot mai grea : merindele se împuţinează, apa se isprăveşte, iar copii şi femeile, cele mai multe bătrîne şi nepatincioase, evadate cu prunci în braţe dintr-un lagăr de prizonieri, pierd puterile pe zi ce trece.

O emisiune radiodifuzată germană îi vesteşte pe neînfricaţii luptători ce apără fortăreaţa cu pretutindeni hitleriştii sînt biruitori şi îi îndeamnă la capitulare.

Aceasta este desigur nodul întregii acţiuni, căci scenariul unui film de război realizînd episoadele unei intrigi proprii zise, trebuie să-şi aleagă din cuprinsul faptic, unele momente alît de emoţionante încît ele să înlocuiască ceea ce într-un conflict clasic sînt momentele evenimentelor culminante.

Şi aceasta este trăsătura cea mai viguroasă a regizorului Z. Agranenko care a dozat în aşa fel elementele încît a investit momentele celei mai înverşunate rezistenţe cu însuşirile a ceea ce ar fi apogeul acţiunii.

Emisiunile germane urlă vestind capitularea armatelor sovietice şi făgăduind milă şi îndurare pentru cei ce se vor preda. Dar Baturin şi adjutantul şef Kruciarkov nu cred nici o iotă din vorbele vrăjmaşului şi împreună cu toţi ceilalţi hotărăsc să lupte pe viaţă şi pe moarte şi să nu lase pînă în cea din urmă clipă ca fortăreaţa să cadă în mîna inamicului.

Dar oamenii sînt aproape în luptă cu agonia. Zilele fără număr de foamete şi de sete abătute asupra lor i-au slăbit, i-au îmbătrînit dar nu le-au înfrînt cerbicia. Cu puterile sfîrşite se tîrăsc, în puterea nopţii, pînă la generoasele ape ale Bugului ca să ia apă. Se strecoară prin tainice ieşiri naturale, sau prin cele tăiate de pustiitoare a hitleriştilor i se împotriveşte neclintitul dor de libertate. Spectacolul este apocaliptic. Vitejii fortăreţei mor unul cîte unul. Moare şi Alexandra Petrovna, şi Maşa, curajoasa soţie a lui Baturin, mor toţi în afară de aghiotantul Kruciarkov şi de Baturin. Kruciarkov cade şi el în cele din urmă, dar înainte de a-şi da sufletul îşi încordează puterile şi, cu ascuţişul de oţel al baionetei, sapă în zidul mohorît al catacombei această inscripţie, zguduitoare prin simplitatea ei : „Continuăm lupta. Trăiască patria noastră sovietică ! 28 iulie 1941".

Şi Baturin rămîne singur. În jurul moartea se întinde neliniştitoare. În cele din urmă cade şi el. E rănit, e luat prizonier şi totuşi scapă cu viaţă şi apucă să vadă luminoasa zi a victoriei.

Răminerea aceasta în viaţă capătă printr-o simbolică tîlmăcire, titlul „Garnizoana nemuritoare".

V. Makarov şi N. Kriucikov, primul, în rolul lui Baturin şi al doilea în rolul adjutantului şi-au întruchipat personajele cu o excepţională vigoare. Tăcutul, puternicul, neînduplecatul Baturin a avut parte de un interpret care şi-a înţeles perfect rolul, căci în clipele în care acesta îl voia tăcut, limbajul unei mimici complexe lua locul vorbelor, Makarov a dus pe umerii săi un rol foarte greu, mai ales din clipa în care a rămas singur. Jocul fără parteneri şi mai ales misiunea de a duce singur acţiunea la apogeu necesită nebănuite resurse artistice.

Un izbutit rol de compoziţie a realizat Kriucikov care l-a întruchipat pe adjudantul Kruciarkov, admirabilul tovarăş al maiorului Baturin.

Sub raportul regiei, filmul „Garnizoana nemuritoare" este una din cele mai mari realizări, ca montare, ca mişcări de uriaşe mase omeneşti.

Culoarea, muzica, imaginile irepro-şabile.

Oscar Lemnaru

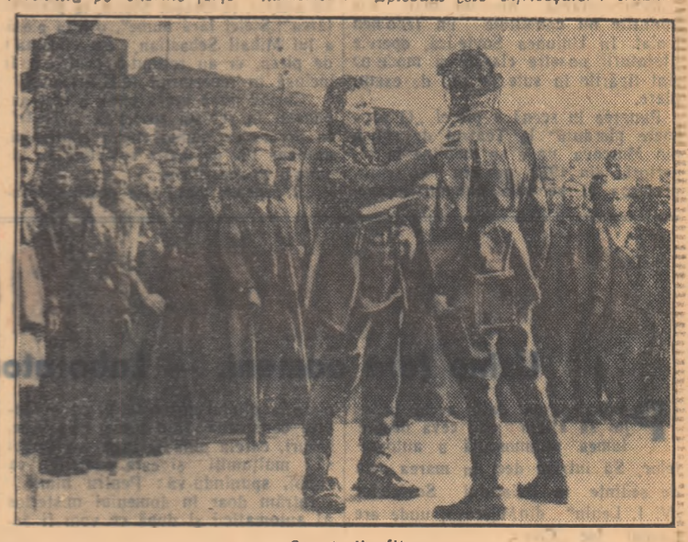

Scenă din film

Ion Creangă şi folclorul rus

Povestitorul moldovean şi marele Gogol. — Motive populare ruse în basmul „Ivan Turbincă"

Dacă am căuta în literatura rusă un scriitor care să amintească de Ion Creangă, acesta ar fi desigur Nikolai Gogol, în „Serile din cătunul de lîngă Dikanka". Asemănarea dintre opera lui Creangă şi a lui Gogol a fost indicată mai de mult. G. Ibrăileanu, în articolul „Povestirile lui Creangă", credea că ea se datoreşte faptului că „ţăranul moldovan samănă aşa de bine cu cel rutean". Ibrăileanu avea dreptate. Dar această constatare, luată în parte, nu explică similitudinile dintre creaţiile artistice ale lui Creangă şi ale lui Gogol. Au fost şi alţi scriitori ruşi care au prezentat tipuri de plugari ucraineni. Cu toate acestea, nu se poate vorbi de o asemănare între povestitorul moldovean şi ei. Apropierea dintre operele lui Ion Creangă şi „Serile din cătunul de lîngă Dikanka" poate fi înţeleasă numai dacă insistăm asupra faptului că modalitatea de percepţie şi ilustrare artistică a fenomenelor este asemănătoare.

În opera lui Gogol menţionată de noi şi operele lui Creangă, specificul ţărănesc, respectiv ucrainean sau moldovenesc, e realizat prin procedee similare, care stau la limita folclorului. Astfel lumea sătenilor lui Gogol şi Creangă e zugrăvită în ton narativ, plin de colorit verbal pitoresc şi cu umor senin, în care saga ţărănească se împleteşte cu comparaţii de sursă populară, proverbe şi hazuri. O altă caracteristică a celor doi scriitori este atmosfera rezultată din îmbinarea între elemente de expresie realistă directă şi cele proprii basmului. Mai există şi tărîmuri comune de credinţă populară despre divinităţi, draci şi vrăjitori, care nu sînt consideraţi ca exponenţi ai unor superstiţii, ci o expresie a trăsăturilor umane. Povestirile „Locul fermecat" de Gogol şi „Dănilă Prepeleac" a lui I. Creangă sînt bazate pe motivul popular, de largă răspîndire la diferite popoare, al ţăranului care prin vicleşug caută să răpească o comoară de la demon.

Nu însă prin intermediul lui Gogol, cu care are o înrudire de temperament artistic, a folosit scriitorul nostru o temă folclorică rusă, ci cu prilejul scrierii basmului „Ivan Turbincă".

Tema din „Ivan Turbincă" necaracteristică folclorului nostru, dar de circulaţie vastă la alte naţiuni, nu putea să ne vină decît din folclorul rus. Numele eroului lui Creangă, foarte curent în basmele ruse, ca şi cuvintele şi expresiile ruseşti intercalate în text sînt o dovadă în acest sens. Într-adevăr, Barbu Lăzăreanu, ocupîndu-se de Ion Creangă a găsit afinităţi între „Ivan Turbincă" şi povestea rusă „Ivan şi ciuma", tradusă la noi în 1913. Consultînd textele ne dăm seama că sînt unele asemănări, cu toate că basmul rus indicat nu explică întreaga evoluţie a intrigii, aşa cum se prezintă la Creangă. Şi aici e un soldat care a terminat un lung stagiu militar. Ca şi Ivan al lui Creangă, el păzeşte poarta lui Dumnezeu şi o pune pe ciumă (moartea, la Creangă) să mănînce copaci, prelungind astfel viaţa oamenilor. Spre deosebire de eroul lui Creangă el o închide pe ciumă (prefăcută în abur) într-o alună şi-i dă drumul numai cînd Dumnezeu vine după ea. Ranîţa, desaga, sau turbinca avînd atribuţiile celei din povestea lui Creangă lipseşte, de asemenea lipseşte episodul în care Ivan dă de pomană tot ce are, ca şi cel al claustrării dracilor şi al trecerii lui prin iad.

Întrucît în ţara noastră nu se găsesc destule culegeri de basme ruse, nu indicăm o variantă după care s-a putut călăuzi I. Creangă. Ne mulţumim să menţionăm doar că după materialul pe care l-am cercetat povestea care a stat la baza basmului „Ivan Turbincă" a avut o vastă circulaţie la poporul rus, ajungînd uneori şi pînă la noi. Snoavele „Rusul în rai", publicată în revista „Povestea vorbei" din 1897 şi „Muscalul în iad" tipărită de folcloristul Şt. Tuţescu în revista constănţeană „Ovidiu" din 1903, prezintă episoade din aceeaşi poveste. Într-o culegere de basme ruse traduse în limba franceză şi publicate la Paris în 1874, deci cu patru ani înaintea apariţiei poveştii lui Creangă, întîlnim cîteva în legătură cu ostaşii bătrîni: „Veghea de miez de noapte a soldatului", „Cele două cadavre", „Soldatul şi vampirul". În toate soldatul, după o lungă experienţă de viaţă, e un Păcală care luptă cu forţe obscure (vrăjitoare malifice, strigoi, vampiri)

De la o variantă mai apropiată de povestea lui Creangă decît „Ivan şi ciuma" derivă „Soldatul şi moartea" („Soldat i smert), pe care o găsim în culegerea de „Poveşti populare ruseşti" apărută la Moscova în 1952. După ce îl slujise pe ţar 25 de ani, pentru care nu primise „nici 25 de cepe degerate", soldatul din acest basm pleacă la drum numai cu trei pesmeţi, — tot ce i se dăduse. Cu inimă bună ca şi a lui Ivan din povestea lui Creangă, el dă ultimul pesmet unui cerşetor : „Eu însumi mă voi lipsi cumva, e treaba mea ostăşească, dar bătrînul şi infirmul de unde să ia ?"

De la un hangiu eroul din basmul rus află că un negustor bogat şi-a construit un palat pe care nu-l poate locui :

„— Vezi tu, acolo e o putere necurată. Dracii se cuibăresc noaptea : fac vuiet, joacă, urlă şi zbiară".

Soldatul rămîne să doarmă în această clădire rău famată şi îi păcăleşte pe draci, luîndu-se la întrecere cu ei. Pe cînd mai marele dracilor nu reuşeşte să fărîme decît o pietricică, oşteanul sfarmă un nap copt de mari proporţii, speriind pe draci. Pînă la urmă eroul basmului rus îi pune la ambiţie pe draci să intre în ranîţa sa :

„Nici un minut n-a trecut şi toţi s-au cuibărît în ranîţă".

În „Ivan Turbincă", personajul introdus de un boier într-o casă în care sălăşluiau dracii nu face decît să pronunceacă :

„ — Paşol na turbinka ciorti" şi diavolii „încep a se cărăbăni unul peste altul de parcă-i aducea vîntul".

Ca şi Ivan Turbincă, corespondentul lui nu se mulţumeşte să-i închidă pe draci, ci le aplică şi o corecţie serioasă. Dar modalitatea diferă. Ivan foloseşte o măsură militară din timpuri de altădată. Ajutat de **palce** (beţe) îi bate la **stroiu** (termenul însemnînd în „front"). Îi scoate pe draci unul cîte unul din turbincă şi le dă drumul după ce îi pedepseşte, pe cînd eroul din „Soldatul şi moartea" duce ranîţa încărcată cu demoni la fierărie recomandînd :

„ — Hei, bravi fierari, puneţi ranîţa pe nicovală şi loviţi-o mai tare, făurăreşte". Ivan nu dădea drumul dracilor decît „cu tocmeală să nu mai vie pe acolo altă dată". Soldatul din povestea rusească publicată în 1952 nu-i lasă să plece decît după ce promit că nu se vor mai apropia de casă şi că îl vor răsplăti. El ţine pe „dracul cel mare" ostatec pînă cînd i se aduce o traistă **(kotomka)** fermecată. Aceasta, spre deosebire de a lui Ivan, îndeplineşte două funcţii. Cu ajutorul ei se poate îndeplini tot ce doreşte posesorul, şi de cîte ori el va spune **polezai** (intră) va prinde pe cel avizat. Din acest moment basmul rus se diferenţiază într-o măsură. Fostul soldat se duce acasă unde îşi găseşte bătrîna mamă. Duce o viaţă abundentă graţie traistei fermecate, se însoară. Episodul cu iadul şi raiul lipseşte în schimb cînd vine moartea să-l ia, o bagă în traistă strigînd : — **Polezai**

Ameninţă moartea că o va arunca în „noroiul putred" şi-i dă drumul după ce obţine, ca şi Ivan, ca moartea să nu ucidă un timp oameni :

— Dă-mi drumul ! Fie să mai trăieşti încă 30 de ani.

— Bine, — răspunde soldatul —, dacă timp de 30 de ani n-ai să omori pe nimeni din oameni

— Aşa nu pot — răspunde moartea —, cum să trăiesc dacă n-am să omor pe nimeni ?

— Toţi aceşti 30 de ani să rozi buturugi, rădăcini şi pietre pe cîmpii" (Ivan o pusese să mănînce pădure bătrînă şi tînără şi să nu se atingă de oameni).

Ca şi Ivan, soldatul din povestea rusă îi cere apoi morţii să-i arate cum să stea în sicriu. O închide în raclă şi-i dă drumul pe rîu.

Această variantă modernă a basmului care i-a servit lui I. Creangă de prototip pentru „Ivan Turbincă", păstrează etapele esenţiale ale dezvoltării temei. Nu este exclus ca versiunea cunoscută de Creangă să fi avut încă mai multe elemente comune, cu cele pe care le găsim la marele nostru povestitor. Poate şi termenii ruseşti ca **paşol** şi **turbinka**, care în basmul publicat în culegerea din 1952 sînt alteie **(polezai şi kotomka)**, să fi existat aşa cum le-a folosit scriitorul moldovean.

Problema care se pune este de unde a cunoscut Ion Creangă povestea rusă. Legată de viaţa militară, ea trebuia să fi avut circulaţie între ostaşii ruşi care au venit în Romînia în 1856 şi 1877. Creangă a putut s-o audă de la un moldovean care luptase în războiul pentru independenţă alături de armatele ruse, acum 80 de ani (Creangă a publicat „Ivan Turbincă" un an după acest război). De asemenea, basmul putea să pătrundă la moldoveni prin ruteni cu care se învecinează în nordul Moldovei. Dovadă că povestea a fost auzită şi nu citită de Creangă sînt unele incorectitudini de ortografie şi gramatică a expresiilor şi cuvintelor ruseşti şi uneori ucrainene folosite cu măiestrie de către autor pentru a mări pitorescul naraţiunii. Pe baza poveştii ruse auzite, Creangă ne-a dat o creaţie originală prin modalitatea profund personală de interpretare şi prin ridicarea temei la un înalt nivel artistic. Raportul dintre „Ivan Turbincă" şi „Soldatul şi moartea" nu poate fi altul decît cel dintre „Harap Alb" sau „Punguţa cu doi bani" şi basmele auzite care i-au servit lui Creangă ca sugestie.

Folosirea temei ruse de către Creangă reprezintă unul din momentele interesante şi fructuoase ale relaţiilor romîno-ruse. Această împrejurare îmbogăţeşte perspectiva pe care ne-o dau legăturile multilaterale din secolul al XIX-lea, între poporul nostru şi marele popor vecin şi prieten.

Valeriu Ciobanu

Un om poate cultiva 100 de hectare!

Cîteva cifre şi unele premize. Tehnica nouă răstoarnă toate calculele

Importanta economică a porumbului este evidentă pentru oricine şi nu mai are nevoie să fie demonstrată. Porumbul este un factor de prim ordin pentru stimularea creşterii animalelor şi în consecinţă pentru îmbunătăţirea aprovizionării populaţiei cu produse animale, lăsînd deoparte multiplele lui utilizări industriale.

In ultimii ani, cultura acestei plante extrem de preţioase a luat o extindere considerabilă în Uniunea Sovietică. Faţă de anul 1954 — cînd suprafeţele cultivate cu porumb ocupau 3,2 milioane hectare — în 1956 au fost însămînţate cu porumb peste 23 de milioane hectare. Cifre tot atît de concludente prezintă şi situaţia recoltei de porumb din cei doi ani amintiţi. În 1954 colhozurile şi sovhozurile sovietice au însilozat 30,7 milioane tone porumb iar anul trecut, peste 45 de milioane tone.

Aceste cifre ne dau o imagine clară a ritmului rapid de creştere a producţiei de porumb. Dar tocmai proporţiile uriaşe pe care le-a luat cultura acestei plante preţioase ne fac să înţelegem mai uşor marea însemnătate economică pe care ar avea-o reducerea consumului de muncă la cultivarea ei. În clipa de faţă, specialiştii sovietici în agricultură studiază cu deosebită atenţie metodele cele mai potrivite pentru reducerea cantităţii de muncă manuală care se cheltuie pînă acum la cultivarea porumbului. Ei pornesc de la premiza că pentru atingerea acestui ţel există o singură cale şi anume: mecanizarea complexă a lucrărilor.

În acest scop, Ministerul Agriculturii al U.R.S.S. a iniţiat o serie de experienţe menite să ajute la cîştigarea unei experienţe valoroase. O gamă întreagă de maşini remorcate de tractoare, semănători pentru însămînţarea în culburi în pătrat, combine de recoltat porumb, autocamioane basculante şi altele trebuie să asigure mecanizarea tuturor lucrărilor de însămînţare, îngrijire şi recoltare a porumbului. *Toate acestea vor permite, după părerea specialiştilor, ca un singur om să poată cultiva pînă la 100 hectare de porumb*

Maşini noi

Experienţele de mecanizare a lucrărilor de cultivare a porumbului vor fi efectuate în gospodării special desemnate, însumînd o suprafaţă totală de 60.000 de hectare, în condiţii de sol şi de climă diferite.

Ministerul a repartizat acestor gospodării tractoare „D.T.-54", tractoare „D.T.-24", semănători pentru însămînţarea în culburi aşezate în pătrat, înzestrate cu dispozitive de mutare în diagonală a sîrmei de măsurat, combine moderne de recoltat porumb „K.U.-2A", combine pentru însilozarea porumbului „S.K.-2,6", dispozitive de remorcare, autocamioane basculante „Z.I.L.-585" etc. Aceste mijloace sînt repartizate gospodăriilor experimentale în aşa fel încît folosirea lor să asigure scopul final spre care se tinde — adică unui om să-i revină cultivarea a 100 de hectare de pămînt.

Cu acest prilej vor fi experimentate şi o serie de maşini noi, care n-au mai lucrat pînă acum pe ogoarele sovietice, ca, de pildă, combina de însilozat „K.S.K.-2,6".

Combina „K.U.-6", cu o lăţime de lucru de 4,2 metri, va fi folosită pentru recoltarea porumbului cu distanţa între rînduri de 70 cm. atît în faza de coacere, cît şi în faza lapte-ceară. Ea va separa totodată ştiuleţii de tulpină, pe care o va toca. După ce va mai suferi unele transformări, productivitatea combinei va fi de 14—16 ha într-un schimb. Aceasta înseamnă că va fi rezolvată problema recoltării rapide a porumbului pe suprafeţe întinse, ceea ce va permite să se reducă considerabil consumul de muncă.

Pregătirile în vederea experienţelor privind mecanizarea complexă a cultivării porumbului sînt în toi. Sînt pregătite spre a fi date la tipar programe şi indicaţii metodice pentru S.M.T.-uri, colhozuri, instituţe de învăţămînt superior şi instituţii de cercetări ştiinţifice. La Institutul unional de cercetări ştiinţifice în domeniul cultivării porumbului şi la Institutul de cercetări ştiinţifice în domeniul agriculturii din Krasnodarsk au fost organizate cursuri scurte pentru lucrătorii din S.M.T., colhozuri, institute de cercetări ştiinţifice şi institute de învăţămînt superior.

Generalizarea datelor obţinute în urma experienţelor va permite elaborarea de propuneri amănunţite cu privire la introducerea în anul 1958 a unor metode mult mai perfecţionate de cultivare a porumbului.

I. Florescu

Sărbătorirea zilei Armatei Sovietice

In seara zilei de 22 februarie, la Casa prieteniei romîno-sovietice din Capitală a avut loc adunarea festivă organizată de Consiliul General A.R.L.U.S. cu prilejul celei de a 39-a aniversări a Armatei Sovietice.

Au participat membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului, numeroşi generali şi ofiţeri superiori ai Forţelor Armate ale R.P.R., generali în rezervă, foşti comandanţi ai unor mari unităţi care au luptat alături de Armata Sovietică în războiul antifascist, reprezentanţi ai organizaţiilor obşteşti, oameni ai muncii din întreprinderile şi instituţiile Capitalei.

Adunarea festivă a fost deschisă de generalul de armată în rezervă V. Atanasiu. A luat apoi cuvîntul generalul locotenent Ion Tutoveanu, prim locţiitor al ministrului Forţelor Armate, care a vorbit despre Ziua Armatei Sovietice.

In clişeu: un aspect din sală; în medalion: generalul locotenent Ion Tutoveanu rostind cuvîntarea.

COLABORAREA ROMÎNO-SOVIETICĂ în domeniul ştiinţei şi al tehnicii

(urmare din pag. 1-a)

incleiat în bachelită, metoda de grăbire a dezvoltării şi coacerii roşiilor, metoda de combatere a pierderilor de noroi argilos în foraj, ş.a.

Această din urmă realizare a petroliştilor romîni este aplicată cu succes în Uniunea Sovietică, iar celelalte sînt în curs de introducere.

INTREBARE: Dumneavoastră ne-aţi dat exemple numai în ce priveşte realizările tehnice româneşti care au fost sau sînt în curs de aplicare în U.R.S.S. Dar, fără îndoială, cea care are mai mult de cîştigat de pe urmă colaborării tehnico-ştiinţifice este partea română...

RASPUNS: Este şi firesc să fie aşa datorită faptului că Uniunea Sovietică deţine o experienţă mult mai bogată în domeniul construcţiei socialiste. Dar, fiindcă veni vorba, aş vrea să fac o remarcă. Este vorba de un fapt observat de-a lungul celor opt ani de existenţă a Comisiei romîno-sovietice de colaborare tehnico-ştiinţifică. Cu fiecare an, pe măsură ce îşi dezvoltă industria şi lichidează înapoierea moştenită de la trecutul sărguincios, Romînia aduce un aport din ce în ce mai însemnat în cadrul colaborării tehnico-ştiinţifice dintre U.R.S.S. şi R.P.R.

Prin colaborarea tehnico-ştiinţifică, ambele părţi realizează mari economii de timp şi de investiţii. Probabil că şi lucrînd separat, specialiştii romîni şi sovietici ar ajunge la soluţiile căutate. Împărtăşindu-şi însă sarcinile, lucrările de cercetare ştiinţifică necesită un timp mai scurt şi cheltuieli mai mici. Iată un exemplu: U.R.S.S. şi Romînia dispun de cele mai mari rezerve de gaze naturale din Europa, iar valorificarea acestei bogăţii are pentru ţările noastre o importanţă uriaşă. În cadrul lucrărilor Comisiei noastre s-au stabilit următoarele: Specialiştii romîni vor face cercetările şi proiectele legate de prima etapă a valorificării gazului metan şi a gazelor de sondă — producţia de acetilenă; în acelaşi timp în Uniunea Sovietică se vor face cercetările şi proiectele necesitate de a doua etapă a valorificării gazelor — fabricarea a diferite materiale sintetice pe bază de acetilenă...

INTREBARE: Vă rugăm să ne vorbiţi şi despre perspectivele de viitor ale colaborării tehnico-ştiinţifice dintre ţările noastre.

RASPUNS: În prezent, în practica desfăşurării acestei colaborări au intervenit elemente noi. Pe lîngă activitatea Comisiei noastre, se iniţiază contacte directe între instituţii de cercetări ştiinţifice şi între ministerele economice corespunzătoare din cele două ţări ale noastre.

Un exemplu în această direcţie este colaborarea dintre Ministerul Agriculturii al R.P.R. şi Ministerul Agriculturii al U.R.S.S. Principalele obiective ale colaborării romîno-sovietice în domeniul agricol îl constituie creşterea producţiei de porumb, în special prin hibridizare şi mecanizarea cultivării lui. De asemenea, specialiştii romîni şi sovietici îşi împărtăşesc reciproc realizările obţinute în combaterea dăunătorilor prin preparate chimice, în folosirea îngrăşămintelor chimice pe bază de amoniac şi a microelementelor, în aplicarea izotopilor radioactivi, în ameliorarea raselor de animale şi crearea de noi rase. Între R.P.R. şi Uniunea Sovietică se dezvoltă recent schimbul de experienţă în domeniul învăţămîntului superior agricol, schimburi de documentaţie şi specialişti, precum şi de seminţe şi de preparate veterinare. Colaborarea romîno-sovietică este îmbunătăţită şi de contactul direct între Academia R.P.R. şi Academia unională de ştiinţe agricole „V. I. Lenin" din Moscova.

INTREBARE: O ultimă întrebare: care este impresia dumneavoastră în legătură cu felul cum decurg relaţiile între specialiştii romîni şi sovietici în cadrul activităţii Comisiei de colaborare tehnico-ştiinţifică?

RASPUNS: În legătură cu aceasta vreau să reliefez atmosfera cordială, prietenească, în care s-a desfăşurat activitatea noastră, atît cu prilejul sesiunilor ce la Moscova, cît şi aici la Bucureşti. Fiecare din cele două părţi pune la dispoziţia celeilalte proiectele tehnice şi documentaţia necesară în mod gratuit, fără plata obişnuitelor licenţe.

Între Republica Populară Romînă şi Uniunea Sovietică există relaţii de colaborare şi întrajutorare frăţească bazate pe deplina egalitate în drepturi şi avantaj reciproc, cum există între toţi membrii marii familii a ţărilor socialiste. Fiecare stat socialist este interesat ca toate celelalte ţări socialiste să se dezvolte, să progreseze, — ca unitatea lagărului socialist să devină din ce în ce mai puternică. Spre acest ţel se îndreaptă toate străduinţele noastre. Întreaga activitate a Comisiei romîno-sovietice de colaborare tehnico-ştiinţifică.

Rezultatele concursului nostru

Aspecte

Cine a trecut duminică dimineaţa pe strada Batiştei, a rămas desigur surprins văzînd marele număr de oameni care aşteptau să intre în cunoscuta sală de festivităţi a Casei prieteniei romîno-sovietice. Printre ei, mulţi cu valiza în mînă. Veniseră direct de la gară.

Duminică a avut loc decernarea premiilor cîştigătorilor concursului de jocuri distractive „Să cunoaştem Uniunea Sovietică", organizat de redacţia gazetei noastre.

Concursul s-a bucurat de mult succes. S-au primit în total 5.269 de soluţii. În urma trierii lor care a necesitat o muncă atentă şi îndelungată — s-au obţinut următoarele rezultate: 271 de concurenţi, avînd toate jocurile rezolvate corect, au întrunit 200 de puncte şi au participat astfel la tragerea pentru premiul I; 2.879 de concurenţi au întrunit 150-199 de puncte şi au participat la tragerea pentru premiul II; 1.222 de concurenţi au întrunit 100—149 de puncte şi au participat la tragerea pentru premiul III, iar 816 concurenţi întrunind 40—99 de puncte au participat la tragerea pentru menţiuni. Un număr de 81 de participanţi, care nu au întrunit cele 40 puncte minimale cerute de condiţiile concursului, nu au participat la tragerea la sorţi. Pentru premiul special — o călătorie în Uniunea Sovietică, au concurat 5.188 participanţi. Multe din soluţiile primite la redacţie au fost însoţite de scrisori prin care participanţii îşi exprimau satisfacţia faţă de iniţiativa concursului. Cu acest prilej s-a făcut simţit odată mai mult interesul pe care cele mai largi categorii de cetăţeni îl nutresc faţă de Uniunea Sovietică. Concurenţii s-au apropiat de placheta de jocuri nu numai cu curiozitate ci şi cu un interes viu, cu dorinţa de a-şi verifica cunoştinţele pe care le au despre Uniunea Sovietică şi de a le îmbogăţi. La concurs au participat oameni de cele mai diferite profesii, — de pe întreg cuprinsul ţării.

...Şi iată parte din aceşti concurenţi adunaţi în sala spaţioasă, devenită neîncăpătoare, a Casei prieteniei romîno-sovietice. Se împrietenesc îndată, poartă discuţii animate. De altfel, discuţiile se învîrt în jurul aceleiaşi întrebări:

— Cine va cîştiga?

Dat fiind că — aşa cum am arătat mai sus — mai mulţi concurenţi au întrunit acelaşi număr de puncte, premierea se face prin tragere la sorţi.

Urna din care se extrag biletele cîştigătoare este manevrată de un copil sub privirile emoţionate ale sutelor de concurenţi aflaţi în sală. Sînt momente de tensiune, de înfrigurată aşteptare.

...Un ropot de aplauze salută numele primului cîştigător: Măneanu Iosif, funcţionar, domiciliat la Deva, str. Mihai Viteazul, 36. Rînd pe rînd, sînt scoase buletinele care indică numele celorlalţi cîştigători. Sorţii au făcut ca printre ei să fie oameni de vîrste şi profesiuni foarte variate, din cele mai diferite colţuri ale ţării.

Momentul culminant al tragerii l-a constituit, însă fără îndoială decernarea premiului special — excursia în U.R.S.S.

*În sală s-a aşternut o linişte încordată. Sutele de perechi de ochi s-au aţintit spre urna care se învîrte domol. În sfîrşit este anunţat numele fericitului cîştigător: Elisabeta Georgetti, funcţionară, Bd. Libertăţii nr. 139. Din toate colţurile sălii izbucnesc aplauze. Premiul este într-adevăr mare şi — s-o spunem sincer — a fost îndeajuns de mult aşteptat

săptămîna

„Complexele" arhitecturii

O delegație de arhitecți francezi a vizitat, spre sfîrșitul anului trecut, capitala sovietică. O revistă pariziană de specialitate, cunoscută pentru seriozitatea ei, consemnează cîteva impresii fugare din această călătorie. E vorba de „L'Architecture d'Aujourd'hui" și de două articole despre noua arhitectură sovietică.

Vizitînd Moscova, arhitecții francezi au „fost izbiți de orînduirea generală, de localizarea diferiților factori ai orașelor, de logica care a determinat cele elaborate, pe înseși bazele care au servit la stabilirea proiectelor de amenajare definitivă. Un sentiment în care se îmbină respectul moștenirii culturale cu înțelegerea istoriei însuflețește pe revoluționarii cei mai autentici". Dar adeziunea aceasta entuziastă are și rezerve. E și natural de altfel. Gusturile — aceasta o știm de multă, foarte multă vreme — sînt o problemă personală. Deci, dacă critica aceasta se ocupa de probleme de stil, de utilizarea rațională a spațiului, de economii, lucrul ar fi fost foarte de înțeles și prin nimic reprobabil.

Uneori, însă, „critica" alunecă pe alte făgașuri, care nu mai au nimic cu obiectivitatea și care par a lăsa să se întrevadă alte interese decît cele arhitectonice.

„Foarte adeseori stilul locuințelor colective are aspectul unor foste palate" spune arhitectul Pizon și se pare că domniei sale nu-i plac aceste palate. E o problemă de gust — se va spune. Dar nu: e o problemă de muncitori. Căci domnia sa continuă în toată inocența: „Această arhitectură poate linguși în popor un anumit complex de burghezie". Și de acest lucru pare a se teme teribil sagacele autor. Dacă în loc de „palate" ar fi dat de cocioabele care mai caracterizează cartierele locuințelor muncitorești din atîtea capitale occidentale, cu siguranță că n-ar fi sezisat „complexul". Acestuia, francezii îi spun, încă de pe vremea cînd străbunii domnului Pizon clădeau Versailles-ul: „cînd mireasa este prea frumoasă...".

Discriminare

O revistă de specialitate din Germania occidentală („VDI Zeitschrift", februarie 1957) face un bilanț „pur tehnic" al stadiului actual al utilizării energiei nucleare. Ea arată valoarea deosebită a cercetărilor sovietice în materie, pune în relief principiile

refractari au fost convinși să calce pragul „Film-Palast"-ului. Ceea ce este evident însă, din cronicile cinematografice care ne-au parvenit, este că autorii scenariului au vrut să facă din fostul cancelar german un fel de Adenauer al vremii sale: un luptător pentru o „Europă unită", un promotor al „alianței franco-germane", un profitor al divergențelor din rîndurile foștilor aliați pentru redobîndirea hegemoniei teutonice pe continent.

Ceea ce s-au prefăcut a uita scenariștii — bine înțeles ajutați de subvențiile guvernului de la Bonn, întrucît era vorba de un film aproape oficial — este că Stresemann a știut să speculeze cel dintîi anumite interese antisovietice ale cercurilor conducătoare din Franța și Marea Britanie; că a încercat pe de o parte luxarea tratatului de pace de la Versailles și, pe de altă parte, a vizat să modifice frontierele răsăritene ale Germaniei.

Așadar, nu cum îl prezintă filmul: naționalistul devenit „european", monarhistul devenit „democrat". Ci: omul care a pregătit drumul trusturilor și al forțelor care l-au adus pe Hindenburg și l-au înscăunat pe Hitler. Acesta a fost Stresemann. Lucru pe care spectatorii îl știu. Chiar și cinerii care refuză să se prezinte la încorporare. Iată adevărata cauză a căderii filmului. Iar chenarul negru al reclamei amintite nu înmormîntează numai o peliculă oarecare ci o politică pe care poporul german, sătul de sacrificii făcute în interesul inamicilor săi, refuză s-o mai repete.

Diversiune

Un comunicat al agenției TASS a pus în gardă asupra răspunderii și riscului ce-și asumă țările care acceptă ca teritoriul lor să constituie trambuline atomice americane. Cum era și de așteptat, ecoul a fost răsunător. În Marea Britanie, ca și în Turcia, în Franța ca și în Islanda, în Italia ca și în Pakistan s-au înregistrat numeroase și insistente proteste împotriva intențiilor Pentagonului de a utiliza teritoriul statelor pe care se găsesc cele aproximativ 950 baze ale sale împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară.

In Camera Comunelor, laburistul Stephen Davies a cerut stăruitor retragerea tuturor trupelor americane de pe teritoriul metropolitan britanic. Motivul indicat era linia adoptată de Departamentul de Stat în Orientul Apropiat, și în atitea alte

...la zi

care stau la baza primei uzine atomice din lume și vorbește despre spărgătorul de gheață atomic în curs de construcție.

Autorul este „obiectiv": el pare a nu fi aflat însă de repetatele și stăruitoarele inițiative sovietice în favoarea distrugerii stocurilor de arme atomice, a încetării experiențelor nucleare atît de periculoase, a invitației la folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice.

Interesant este totuși faptul că, trecînd în revistă cercetările sovietice, autorul abordează exclusiv eforturile făcute în sectorul pașnic. Vorbind însă despre puterile occidentale, el mută accentul pe latura războinică. E drept că amintește în treacăt despre uzinele atomice în curs de construcție în Franța și Anglia, de studii ce s-ar face actualmente în Suedia, Norvegia, Danemarca și Japonia pentru proiectarea unor vase comerciale atomice. Dar atenția este atrasă mai ales asupra unui crucișător atomic american planificat pentru 1957, asupra faptului că departamentul american al marinei nu va mai construi submarine cu motoare clasice. Mai aflăm că „Vickers" lucrează de zor la motoare atomice pentru submarinele britanice și chiar că Germania occidentală a comandat la „Babcock și Witcox" în S.U.A. un prototip de motor atomic. Autorul pomenește de prăbușirea unui „B 36" cu motor atomic deasupra unui ținut locuit și de experiențele făcute la Idaho, în vara lui 1956, cu alte tipuri de avioane.

Fără să vrea, articolul rece și „faptic" constituie prin el însuși o discriminare. Nu e nevoie să citești printre rînduri ca să-ți dai seama de un lucru evident: că în U.R.S.S. construcțiile sînt puse în slujba vieții și numai o imperioasă necesitate o determină să-și mențină apărarea la stadiul cel mai avansat al științei actuale, pe cînd S.U.A. se consacră aproape exclusiv țelurilor agresive. Energia atomică concurează periculos pe regii americani ai carburanților tradiționali. Iar dacă țări ca Franța și Marea Britanie construiesc uzine atomice, nu este pentru că guvernele respective ar nutri intenții pașnice, dar între altele și pentru că le lipsește combustibilul pe care refuză să-l livreze la preț convenabil generosul „aliat" transatlantic.

Stresemann redivivus

Se obișnuiește în Occident ca, atunci cînd un spectacol teatral sau cinematografic nu întîlnește succesul scontat, să se angajeze oameni care să aplaude sau să facă coadă la casă. Sistemul e vechi, brevetat și nu mai surprinde pe nimeni.

Din Berlinul occidental ne sosește însă o inovație în materie. Într-un chenar negru, aproape mortuar, în jurul numelui „Stresemann" cules cu caractere mari, cîteva rînduri imprimate mărunt anunță că insuccesul catastrofal al filmului cu același nume obligă direcția cinematografului să schimbe urgent programul, „toți amicii filmului bun" fiind invitați a profita de ocazie, vizionîndu-l cît timp mai rămîne pe afiș.

Nu știm dacă noul sistem de publicitate este mai eficace decît cel tradițional și dacă numeroșii spectatori sectoare ale lumii, care ar împinge neapărat la război. De pe băncile conservatoare s-au auzit voci în care se reflecta cu întîrziere resentimentul categoric pentru atitudinea Statelor Unite în aventura egipteană, dar și mai mult, teama manifestată permanent de experții militari britanici. Căci, în afară de mareșalul Montgomery, specializat în discursuri incendiare, tehnicienii mai puțin locvaci dar mult mai lucizi, își dau seama că, în cazul unui război atomic, Anglia este printre cele dintîi și mai fatal amenințată.

Nu e un secret pentru nimeni că la baza de la Skalthorpe staționează escadrile atomice americane și că, în apropiere, se află depozitele de bombe care să le alimenteze. Își poate asuma Marea Britanie, cu teritoriul ei redus, și densitatea mare a populației sale, riscul pe care-l implică o asemenea prezență? Discuțiile din parlamentul britanic n-au răspuns la această întrebare. În schimb, guvernul Mac Millan recurge la diversiunea experiențelor cu arma nucleară în insula Christmass. Acestea vor trezi desigur reacția popoarelor din eșichierul Pacificului. Dar nu vor putea slăbi convingerea opiniei publice britanice că un eventual război ar afla Marea Britanie printre primele victime.

Camuflaj retoric

Generalul Norstad, comandantul suprem al trupelor N.A.T.O., se exprimă ușor și mai ales mult. În tot cazul, prea mult pentru un militar. A vorbit înainte de instalarea sa și a vorbit după preluarea comenzii. A vorbit înainte de înscăunarea lui Speidel și după ungerea acestuia ca șef al trupelor central-europene ale forțelor nord-atlantice. A vorbit înainte de plecarea la Londra și a vorbit la întoarcere. A insistat mai ales asupra faptului că trupele germane trebuie să constituie „linia întîia".

În ce măsură i-a convins pe francezi să accepte ordinele fostului general hitlerist s-a văzut din reacția opiniei publice. În ce măsură i-a convins pe englezi, s-a lămurit din retragerea unui contingent important de trupe britanice de pe teritoriul german.

Dar și anumite alte fapte și cifre, în laconismul lor, se însărcinează să spulbere donchișotismele. Presa americană, vorbind de lucrările comisiei Symington a senatului american, relieta îngrijorarea provocată de succesele calitative și cantitative ale aviației sovietice. În presa franceză s-a vorbit deschis despre superioritatea proiectilelor teleghidate sovietice. Nu este exclus ca „îngrijorarea" să fie comandată direct de fabricile de avioane și de rachete ahtiate de noi comenzi și indirect de cercurile de afaceri interesate în menținerea unei conjuncturi economice forțate. Dar nu e mai puțin adevărat că stadiul atins de tehnica sovietică pare să fi impresionat adînc pe specialiștii occidentali.

Dacă adăugăm la aceasta că între militarii francezi și cei germani există simpatia pe care o bănuim cu toții, că guvernul britanic a ales tocmai momentul actual pentru a slăbi efectivele N.A.T.O. de pe continent, se pune întrebarea dacă „linia întîia" este de fapt și singura și dacă tot zgomotul făcut de elocința lui Norstad nu urmărește tocmai să ascundă dezorientarea și panica din cercurile politice nordatlantice.

Cronicar

O după amiază la G.U.M.

O clădire imensă, care se întinde pe o suprafață de aproape 5 hectare în plin centrul Moscovei — în Piața Roșie.

Pentru a ne face o idee despre proporțiile magazinului, e destul să știm că, puse cap la cap, tejghelele s-ar înșira pe o întindere de 2½ km, rafturile pe 5 km, iar că pentru iluminarea G.U.M.-ului e nevoie de nu mai puțin de 100.000 becuri!

Pe cele patru intrări principale, care au cîte patru uși paralele, se perindă zilnic mai mult de un sfert de milion de oameni. S-a socotit că, într-un an, numărul cumpărătorilor se ridică la 65 milioane, ceea ce înseamnă aproximativ populația Franței, Belgiei, Austriei și Greciei luate laolaltă. În sfîrșit, amintim că G.U.M.-ul realizează 15 la sută din întregul volum de desfacere al mărfurilor industriale pe întreaga Moscovă.

Puține întreprinderi comerciale se pot mîndri cu un asemenea vad ca al G.U.M.-ului. Cu veacuri în urmă pe locurile acestea se întindea „Orașul chinezesc", unde negustorii veniți din China, ca și din alte colțuri ale lumii, își desfăceau mărfurile lor. La sfîrșitul veacului trecut, negustorii moscoviți au construit această imensă clădire.

Un timp, clădirea n-a mai servit pentru comerț. În 1953 însă, Guvernul Sovietic a hotărît să se creeze aici un magazin care să se numere printre cele mai de frunte magazine ale țării.

— Ce se poate cumpăra la G.U.M.?

Tot ce dorești. De la ace de cusut pînă la confecții, de la șuruburi pînă la cele mai perfecte aparate de televiziune.

Mi s-a spus că inventarul acestui uriaș complex comercial cuprinde peste 30.000 denumiri de articole care se găsesc în mod obișnuit de vînzare în nenumăratele sale secții și raioane. Zi și noapte, din toate colțurile Uniunii Sovietice, precum și de peste hotare sosesc la Moscova — pe calea ferată, pe apă și pe calea aerului — noi transporturi de mărfuri dintre care multe vor fi desfăcute prin G.U.M. Magazinul dispune de 40 auto-camioane a cîte 3 tone, care execută zilnic aproximativ 250 curse.

...la Moscova

Conducerea și lucrătorii magazinului caută să asigure deservirea în cele mai bune condițiuni a numeroșilor cumpărători care se perindă cît e ziua de mare. În acest scop, la G.U.M. este larg răspîndită vînzarea fără casier, sistemul exponatelor cu prețurile respective etc.

Ajunge să treci fie și fugitiv prin cîteva raioane ale magazinului, ca să-ți dai seama de marele aflux de cumpărători, expresie a puterii de cumpărare mereu sporită a oamenilor sovietici. O deosebită afluență domnește în secțiile care desfac articole electro-tehnice. Cumpărătorul sovietic este foarte exigent, interesîndu-se de ultimele creații ale industriei.

Astfel, de mare succes se bucură noile aparate de radio „Lux", fabricate la Riga. Ele au picup schimbător de viteză pentru plăci obișnuite și plăci microimprimate, anteină magnetică pentru unde ultrascurte, regulator automat și patru difuzoare în interior. Tot așa, magnetofoanele „Nipru-9", cu două margini pe o singură bandă, două regulatoare de timbru, etc. La secția aparate-foto întîietatea o deține noul aparat „Zorki-4" pus în vînzare de puțin timp.

Un întreg imobil este rezervat vînzării de aparate electro-tehnice de uz casnic — răcitoare, mașini de spălat rufe, aspiratoare de praf. Fabricile abia prididesc să satisfacă cerințele cumpărătorilor. Iată cea mai nouă și mai ieftină mașină de spălat rufe: un simplu hidrator electric, care înlocuiește obositorul frecat al rufelor. Aparatul e la îndemîna oricui: costă între 180—220 ruble. Dar noile aspiratoare de praf „Ceaika" și „Racheta"? Ele au întrebuințări multiple. Astfel, cu aceste aparate se poate pulveriza, dezinfecta, de asemenea pot fi întrebuințate pentru văruitul camerei, pentru stropitul plantelor din ghivece.

— Pojaluista, pojaluista! — mă invită șeful secției de mobilă, aflînd că sînt romîn. El mă informează că mobila din R.P.R. se bucură de preferința cumpărătorilor. Dealtfel și celelalte articole importate din R.P.R. au cîștigat încrederea cumpărătorilor sovietici.

...Au trecut cîteva ore de cînd am pătruns pe una din porțile G.U.M.-ului și cu toate acestea abia am vizitat cîteva raioane. Cîte ore — sau, mai exact — cîte zile ne-ar trebui pentru a cunoaște mai bine acest uriaș magazin care se bucură de o faimă binemeritată?

Gh. Gheorghiță

„Steagul urmează comerțul"

Deși au trecut cinci luni de la începutul crizei politice în Orientul Apropiat, situația politică din această parte a lumii continuă să rămînă în atenția opiniei publice mondiale. În fiecare zi, presa aduce noi amănunte în legătură cu manevrele planurile „doctrina" și jocul dublu al imperialismului american care, după faimentul agresiunii franco-anglo-israeliene, încearcă să ocupe pozițiile foștilor săi patroni.

Pe fundalul acestor evenimente politica de salvgardare a păcii, urmată cu consecvență de Uniunea Sovietică, se detașează cu atît mai limpede cu cît ea se află într-o perfectă concordanță cu mersul istoriei, cu spiritul vremii noastre.

Herodot povestește că parții nu rupeau niciodată contactul cu inamicul, fără a mai arunca, din fuga calului, o ultimă și cîteodată ucigătoare săgeată. Schimbările care s-au produs recent în personalul diplomatic american au fost însoțite și ele de cel puțin una dintre aceste „săgeți ale parților". Nelson A. Rockefeller nu s-a îndurat să abandoneze postul său de consilier al președintelui Eisenhower pentru a-și relua locul ce i se cuvine prin hazardul succesiunii în fruntea lui „Standard Oil", fără a face cîteva observații amare, înveninate chiar la adresa poliției lui John Foster Dulles. Nu este vorba, firește, de deosebiri esențiale de vederi. Botezat cu aghiazmă de petrol, crescut în tradiția rapace și feroce a primului Rockefeller, John cel fără de scrupule, — Nelson A. își mărturisește, în documentul care a căzut în mîinile ziarului „Neues Deutschland" din Berlin, credința sa în „linia generală" a politicii externe americane, pe care o vrea și „globală" și „totală" și întemeiată pe forțe militare. Este vorba însă de deosebiri de metodă. Nelson A. Rockefeller crede că este posesorul unei metode mai bune de a se ajunge la dominația „globală și totală" a monopolurilor americane, decît aceea practicată de actualul ministru de externe. El reproșează acestuia din urmă că neglijînd să camufleze politica sa de constituire a pactelor militare regionale, a obținut rezultate contrarii celor urmărite, a făcut să scadă prestigiul Statelor Unite în lume, a înregistrat eșecuri usturătoare. Nelson A. Rockefeller cere să se revină la tradiția puritană a jafurilor coloniale: completarea acestora cu cîntarea psalmilor, însoțirea lor cu binefacerile „civilizației" americane.

Documentul publicat de ziarul „Neues Deutschland" este interesant mai cu seamă fiindcă ne îngăduie să aruncăm o privire în bucătăria infernală în care se pregătesc planurile expansiunii americane, pentru că dezvăluie preistoria „doctrinei Eisenhower".

Diplomația americană adoptă cîteodată o mină severă față de actele și faptele vechilor puteri coloniale. O cenzură la fel de severă este exercitată de unii purtători de cuvînt ai monopolurilor vest-germane. Se simte ușor în aceste „critici" nemulțumirea moștenitorilor grăbiți, convingerea succesorilor siguri de prada lor că numai încăpățînarea vechilor stăpînitori de a-și supraviețui, împiedică aducerea imperiilor coloniale pe masa succesorală.

Pretențiile capitalismului american la o nouă împărțire a lumii au fost formulate încă în 1890 în cartea lui Alfred Mahan: „Influența forței navale asupra istoriei anilor 1660—1783". Mahan a fost acela care a exprimat „chemarea socială" a marii burghezii americane de a participa la exploatarea piețelor externe. Fiecare nou pas al colonialismului american a fost însoțit de invocarea ipocrită a acelor „idei transcendentale" de care a pomenit și președintele Eisenhower în mesajul în care a formulat cea mai nouă „doctrină" a politicii externe americane.

Acum, cînd atîtea „valori" occidentale s-au înecat în apele albastre ale Mediteranei Orientale, cînd prestigiul și puterea vechilor imperii coloniale au fost iremediabil zdruncinate în fața Port-Said-ului, Orientul Apropiat și nordul Africii s-au transformat într-o vastă arenă a ciocnirilor de interese dintre acele puteri și imperialismul american. Cum se explică atenția specială pe care o acordă imperialismul american acestei regiuni? Nelson A. Rockefeller a propus președintelui Eisenhower să împartă diferitele țări pe care politica externă americană vrea să le cuprindă în brațele-i de caracatiță în trei grupe: 1) grupul țărilor legate prin pacte militare de Statele Unite; pentru acest grup n-ar mai fi nevoie de menajamente deosebite; față de ele trebuie aplicat principiul: „peștele prins nu mai are nevoie de momeli"; 2) grupul țărilor care au o atitudine neutră sau tind spre o asemenea atitudine; 3) grupul țărilor care mai depind încă de vechile lor metropole și în care monopolurile americane caută să-și întărească pozițiile. Țările din Orientul Apropiat și din Africa de Nord fac parte din ultimele două grupuri de țări pe care le are în vedere Rockefeller și pentru care cere desfășurarea unor eforturi speciale. Țările care au intrat în sfera de aplicare a planului Marshall și a doctrinei Truman au devenit țări care nu mai merită „momeli".

In aceste țări se află și surse de materii prime care prezintă o deosebită importanță pentru planurile strategice americane. În scrisoarea sa, Nelson A. Rockefeller atrage atenția președintelui Eisenhower că: „Nu trebuie să pierdem din vedere faptul important că practic toate cantitățile necesare nouă de cauciuc natural, de magneziu, (este posibil o greșeală, e vorba de mangan n. r.) de crom și de cositor, o parte însemnată din cantitățile necesare de zinc, cupru și petrol, ca și o treime sau chiar mai mult din cantitățile necesare de plumb și aluminiu ne sosesc de peste mări și în deosebi din regiunile slab dezvoltate ale Asiei și Africii... Aceasta se referă și la cea mai mare parte din cantitățile necesare din „materialul nostru suprastrategic", (în deosebi, minereuri de uraniu)".

Dar în afară de nevoia acută de materii prime strategice, monopolurile

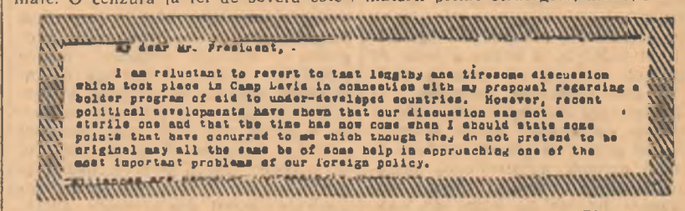

Dear Mr. President,

I am reluctant to revert to that lengthy and tiresome discussion which took place in Camp Lavis in connection with my proposal regarding a bolder program of aid to under-developed countries. However, recent political developments have shown that our discussion was not a sterile one and that the time has now come when I should state some points that have occurred to me which though they do not pretend to be original may all the same be of some help in approaching one of the most important problems of our foreign policy.

Facsimil după scrisoarea confidențială a lui Rockefeller către Eisenhower

americane mai sînt împinse să folosească toate mijloacele pentru a pune mîna pe vechile imperii coloniale și de nevoia de a găsi debușeuri sigure pentru pletora de capitaluri disponibile. În ultimii doi ani, monopolurile americane au desfășurat o activitate intensă pentru a face din lumea „liberă" o lume americană. În 1955, investițiile de capitaluri americane au atins cifra uriașă de 2,5 miliarde dolari. În 1956, această cifră pare a fi crescut și mai mult. Două sînt tendințele noi care s-au afirmat în politica americană a plasamentelor de capitaluri cu străinătatea. De o parte, investițiile de capitaluri directe — efectuate prin crearea unor filiale sau sucursale ale monopolurilor americane — au crescut în dauna achiziționării de participații. De altă parte, capitalurile particulare americane și-au accentuat tendința de a-și găsi plasament în țările slab dezvoltate. Începînd cu anul 1955, investițiile americane în țările asiatice și africane au depășit volumul global al investițiilor în America Latină și se situează imediat după investițiile plasate în Canada. Rockefeller nu face decît să tragă concluzia acestor fapte; și concluzia sa este cererea de a se reveni la vechea lozincă a colonialismului american: „Steagul urmează comerțul"; în ochii săi, Dulles s-a făcut vinovat că a inversat această regulă a penetrației americane. Popoarele nu vor însă nici capitalurile americane, nici bazele militare ale S.U.A., cu atît mai mult cu cît cele dintîi le preced totdeauna pe cele din urmă. După cum a spus D. T. Șepilov, în raportul său despre „Problemele situației internaționale și politica externă a U.R.S.S.": „Sistemul colonialismului este ros de la rădăcină, el se surpă sub puternicele loviturii ale măreței lupte de eliberare națională a maselor populare. Numai oamenii care se leagănă în iluzii deșarte pot crede că dacă în Orientul Apropiat a bătut de curînd ceasul prăbușirii sistemului colonialist al Angliei și Franței, acum a venit rîndul pentru instaurarea sistemului colonialist al Statelor Unite ale Americii. Imperialiștii uită că există pe lume, inclusiv în zona Orientului Apropiat și Mijlociu, principala forță motrice a istoriei. Și această principală forță este Majestatea sa Poporul".

Alexandru Leon

...externă

Campionatele mondiale de hochei

De data aceasta s-au scurtat sfinților drumurile iubitorilor hocheiului din Moscova. Dacă anul trecut de pildă, turiștii sovietici dornici să vadă confruntarea maeștrilor crosei au trebuit să străbată jumătate din Europa pînă-n Alpii Elbeni, acum autobusele comode, taxiurile sau metroul transportă în numai cîteva minute pe amatorii de sport la locul marii întreceri: campionatele mondiale au loc chiar în capitala Uniunii Sovietice.

Hochei pe gheață... Sînt încă discuții cu privire la originea acestui joc, englezii asumîndu-și paternitatea invenției. Se pare însă, și chiar cu multă certitudine că hocheiul s-a născut undeva în Canada. Canadienii de altfel au dominat categoric arena întrecerilor internaționale. Pînă la al doilea război mondial nici o țară nu le-a putut opune o rezistență mai serioasă. Abia în ultimii ani, echipele Cehoslovaciei și Suediei s-au ridicat și ele la nivelul clasei mondiale. Cehii au fost în 1947 campioni ai lumii, iar doi ani mai tîrziu au repetat performanța, cu toate că echipa lor „de aur" a pierit în mod tragic într-o catastrofă aeriană deasupra Canalului Mînecii. Suedezii au dus în Scandinavia în 1953 medaliile de campioni mondiali și de trei ori (1951-1953) pe cele ale campionilor Europei. Totuși opinia sportivă internațională acordă canadienilor supra-clasa.

Dar iată că, în 1954, își face apariția în arena mondială o nouă reprezentativă: echipa U.R.S.S. Trebuie să consemnăm că în Uniunea Sovietică era foarte popular hocheiul cu mingea (bandy), un sport apropiat prin regulii de fotbal. Hochei cu patine nu se practicase decît sporadic. Cu toate acestea, sovieticii au debutat în competițiile internaționale cu o victorie strălucită: 7-2 în fața echipei Canadei. Victoria a fost urmată de altele, astfel că în 1954 sovieticii au cucerit titlul de campioni mondiali. Anul următor, la Stockholm, ei și-au confirmat victoria, dar cu un singur punct în plus față de canadieni. În 1956, la Cortina d'Ampezzo, în Italia, sovieticii au repetat performanța, cîștigînd detașat cu 7 puncte în fața canadienilor.

Hotărîți ca a treia oară să nu mai piardă în fața echipei sovietice, canadienii n-au mai trimis echipa lor la campionatele mondiale. Absentează de data aceasta și formația Statelor Unite, căreia Departamentul de stat i-a interzis să participe la întrecere pentru simplul motiv că locul de desfășurare este... capitala U.R.S.S. Această hotărîre absurdă a provocat un val de nemulțumiri în rîndul jucătorilor americani.

Și astfel, în turneul mondial care se desfășoară la Moscova, trei echipe se anunță drept cele mai puternice: ale U.R.S.S., Cehoslovaciei și Suediei. Primele meciuri au și confirmat aceasta. Firește, lupta va fi deosebit de grea și un pronostic este dificil de dat. Prin prizma valorilor putem însă afirma că hocheiștii sovietici au prima șansă de a păstra supremația.

V. Chiose

...sportivă

Un mare jucător de șah

De multă vreme campionatele de șah ale Uniunii Sovietice ocupă un loc central în activitatea șahistă mondială. În fiecare an, șahiștii din toată lumea urmăresc timp de peste o lună întrecerea fruntașilor șahului sovietic, care aduce în fața tablelor de șah atît de mulți jucători cu faimă. În fiecare an, campionatul U.R.S.S. devine mai interesant, mai disputat.

Lucrul acesta nu este cîtuși de puțin surprinzător, deoarece dintre sutele de mii de jucători de șah care iau parte la competițiî în U.R.S.S., se ridică mereu alte talente tinere, animate de dorința de a egala și a întrece pe Botvinnik, Keres, sau Bronștein... Și astfel, vedem la fiecare campionat tineretul asaltînd cu îndrăzneală pe marii maeștri: anul trecut, aproape pe toate primele locuri au fost ocupate de tineri, în frunte cu campionul mondial al juniorilor, Boris Spasski. Pe locul 6 s-a clasat un student din Riga, Mihail Tal...

Ce repede poate progresa un șahist talentat în Uniunea Sovietică! Numai un an i-a trebuit lui Tal pentru a trece peste defectele pe care le mai conținea jocul său în trecutul campionat și a ajunge să cucerească titlul atît de invidiat de campion al primei țări șahiste din lume. Dar cine este Tal, acest tînăr care la 19 ani a putut întrece într-un concurs de asemenea proporții jucători de talia lui Keres, Bronștein, Petrosian, Spasski, toți candidați la campionatul mondial?

Vorbind despre el în legătură cu rezultatele campionatului precedent, marele maestru G. Levenfiș l-a caracterizat în felul următor:

„Cea mai colorată figură a campionatului a fost Tal din Riga, care are numai 19 ani. El este un tactician deosebit de dotat și calculează combinațiile cu o uimitoare repeziciune. Chiar de la primele runde Tal a cîștigat simpatia publicului prin tendința lui spre un joc tăios și complicat... Tal mai are încă serioase lipsuri, naturale la un tînăr de 19 ani. Dar avem în față un mare talent..."

Se vede că Tal a muncit mult în decurs de un an și iată-l acum campion al Uniunii Sovietice, cu 14 puncte din 21 posibile și înscriind la activul său victorii asupra lui Keres, Bronștein, Toluș (pe acesta din urmă l-a învins în partida decisivă din ultima rundă) și altor mari maeștri.

Astfel, deși locurile imediat următoare au revenit marilor maeștri Keres și Bronștein, care au rămas la numai jumătate de punct în urma învingătorului, totuși tînărul șahist sovietic a marcat prin rezultatul lui Tal o nouă mare

victorie în campionatele U.R.S.S., victorie care constituie în același timp cea mai mare surpriză înregistrată pînă acum în această mare competiție.

Un nou mare jucător a intrat în arena șahului și nu credem că exagerăm afirmînd că în scurt timp, la fel ca și Spasski, Tal va lua parte cu succes la întrecerea celor mai buni jucători din lume în diferitele etape ale campionatului mondial.

S. Samarian

Din activitatea Asociațiilor de prietenie cu U.R.S.S.

R. D. Germană

La invitația Asociației pentru prietenia germano-sovietică din R.D.G. profesorul Gordienko, cercetător polar al stațiunii în derivă „Polul Nord 4", a ținut în R.D.G. un ciclu de 10 conferințe care au fost urmărite de auditori cu deosebit interes.

Revista Asociației de prietenie germano-sovietică „Freundschaft in Aktion" — a publicat scrisoarea prof. Gordienko prin care acesta mulțumește călduros, în numele cercetătorilor polari sovietici, cetățenilor germani care prin numeroase scrisori și-au manifestat calda lor solicitudine pentru soarta cercetătorilor sovietici, ca și viul lor interes pentru rezultatele științifice dobîndite de aceștia.

În aceeași revistă a apărut un articol al lui Klaus Willerding, secretar al conducerii centrale a Asociației pentru prietenia germano-sovietică, care a fost oaspetele A.R.L.U.S.-ului în vara anului trecut. Articolul se ocupă de diferite aspecte ale muncii A.R.L.U.S.

Indonezia

Se dezvoltă continuu legăturile prietenești între popoarele Uniunii Sovietice și Republicii Indonezia. Numeroase delegații indoneziene vizitează U.R.S.S. la rîndul lor, tot mai mulți oameni sovietici pot fi întîlniți în Indonezia. O contribuție prețioasă la întărirea acestor legături o aduce Asociația de prietenie Indonezia-U.R.S.S., înființată la începutul anului trecut.

Printre oamenii sovietici care au vizitat în ultima vreme Indonezia se numără operatorii cinematografici V. Mikoșa și I. Sokolnikov, care au turnat filmul documentar în culori „Prin Indonezia". Filmul a fost vizionat de milioane de spectatori sovietici. Literatura constituie de asemenea un mijloc puternic de cunoaștere și apropiere a celor două popoare. La Djakarta a fost editat în limba indoneziană romanul „Mama" de Gorki. În U.R.S.S. cartea președintelui Indoneziei, Dr. Sukarno „Indonezia acuză" a fost primită cu deosebit interes de opinia publică. Între Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin" și Universitatea indoneziană „Makassar", și alte instituții are loc un activ schimb de cărți.

„VEAC NOU" organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacția și administrația: strada Ion Ghica 5—7, Telefon 30310. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piața Scînteii, București.
ABONAMENTE: pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe un an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. STAS — 3452 — 52